

Het geloof behouden

Een overdenking over 2 Timotheüs

J.N. Voorhoeve

INHOUD

Een woord vooraf

Alles wankelt, in Christus staat alles vast

De kracht van het geloof

De kracht van het ons toevertrouwde

De kracht van de genade

In gedachten houden

Begeerten van de jeugdigen

Zware tijden

Het Woord, dat leven geeft en steun

Trouwe en ontrouwe dienstknechten

De kroon van de gerechtigheid

Inleiding

2 Timotheüs 1

2 Timotheüs 1

2 Timotheüs 2:1-7

2 Timotheüs 2:8-18

2 Timotheüs 2:19-26

2 Timotheüs 3:1-13

2 Timotheüs 3:14-17

2 Timotheüs 4:9-22

2 Timotheüs 4:1-8

Een woord vooraf

Ik weet geen geschiktere titel te vinden voor deze overdenking over de tweede brief aan Timotheüs dan: Het geloof behouden.

De schrijver – Paulus – had het geloof van zijn God als een gave ontvangen en ondanks alle stormen, die het wilden omverwerpen, had hij het behouden. Het geloof als de van harte aanvaarde Christelijke waarheid. Het geloof in Jezus, tot zaligheid. Het geloof in God, voor het tegenwoordige zowel als voor het toekomstige leven.

Zo is dan ooit in de bange oorlogsjaren die achter ons liggen, de waarde van het geloof gebleken. Duizenden die werden weggevoerd, gemarteld, uitgehongerd, ter dood veroordeeld, hebben het geloof behouden, dat tegen alles bestand leek.

Toen het vreselijke bombardement op 3 maart 1945 dood en verderf zaaide in het Bezuidenhoutkwartier in Den Haag, ontmoetten de volgende dag twee ernstig gedupeerden elkaar in het zwaar geteisterde stadsdeel. Zij reikten elkaar de hand en een van hen maakte de bewogen opmerking: 'Alles verloren, maar het geloof behouden!'

Het geloof bleek tegen de bommen bestand! Niets kon hun het rijke bezit ontnemen, dat zij door het geloof hadden ontvangen. Integendeel, terwijl alles hun ontviel, behielden zij dit als een schat. En velen met hen hebben eenzelfde ervaring opgedaan.

Het geloof is een wonderlijk ding. Het is een kracht, die de wereld overwint. Er zijn wereldveroveraars geweest, die door geweld alles aan hun overmacht onderwierpen, maar zij struikelden en vielen. Het geloof heeft kleine volken grootgemaakt; het geloof is de kracht van de zwakken; het geloof triomfeert over alle bezwaren en tegenwerking.

Wat is het dan een zegen, het geloof te bezitten en te behouden!

Bij Paulus was dit het geval. Hij zegt ergens dat het geloof Gods gave is. Hij had het van zijn God ontvangen. En nu hield hij het vast, zoals omgekeerd het geloof hem vasthield.

Het ging niet om een zeker gevoel, om een innerlijke ervaring, maar om de uitspraak van Hem, die niet liegen kan. Wiens woord de waarheid is. Die altijd nakomt wat Hij zegt. Het ging om een onwankelbaar vertrouwen in God en in Jezus Christus.

Wie tot God komt, moet geloven, dat Hij een beloner is van allen die Hem zoeken.

We willen samen luisteren naar een man vol van geloof, naar een geloofsheld die door zijn voorbeeld en woord het geloof van anderen wist te versterken.

ALLES WANKELT – IN CHRISTUS STAAT ALLES VAST

Inleiding

Het is alsof de tweede brief aan Timotheüs in onze dagen herleeft. Dit is ook geen wonder, want deze korte brief bevat de laatste woorden van een man van God, die in een moeilijke tijd leefde en daarin tot het einde toe de kracht van het geloof openbaarde.

Paulus was een oud man geworden, maar zijn hart was jong gebleven. Zijn naam Saulus (de opgeëiste) had hij verwisseld voor Paulus (de kleine). God had hem met kracht voor Zich opgeëist, maar hijzelf voelde zijn kleinheid. Groot in de ogen van de Heere als een uitverkoren instrument, was hij in Zijn dienst klein in eigen oog. Hij noemt zich de voornaamste van de zondaren, de geringste van alle heiligen, de minste van de apostelen. (1 Tim. 1:15,16; Efeze 3:8; 1 Kor. 15:9.)

Paulus was ongehuwd. Maar hij had vele geestelijke kinderen. Een ervan noemt hij zijn echt, zijn oprecht kind in het geloof, zijn geliefd kind. Zijn naam was Timotheüs – vreze Gods. Van jongsaf had deze thuis geleerd om God te vrezen, door het onderwijs in de Schriften, dat hij van zijn moeder en grootmoeder ontving. Maar door Paulus leerde hij Jezus Christus kennen als zijn Heiland. En jong als hij was, wijdde hij zich dadelijk aan zijn Heiland, zodat hij een trouw discipel van Jezus werd, en een goed getuigenis had van de broeders in de plaats waar hij woonde, waardoor Paulus tot het besluit kwam hem mee te nemen op zijn reizen. Aan de Korinthiërs schrijft Paulus over Timotheüs, dat deze zijn geliefd en getrouw kind in de Heer was. Dat hij het werk van de Heer werkte evenals hijzelf. Hij getuigt van hem, dat hij nauwkeurig de leer had onderzocht, die Paulus bracht; dat hij hem, al bracht hem dit vervolgingen daarin was nagevolgd, zelfs tot in zijn manier van doen; en dat hij in alles Paulus' gezindheid openbaarde, die de gezindheid was van Jezus Christus.

Paulus was aan het eind van zijn werkzaam leven gekomen. We hebben hier vóór ons de laatste brief die hij geschreven heeft, een gevangenisbrief. Hij had al een lange gevangenschap achter de rug; twee jaren in Cesaréa, en twee jaren in zijn eigen gehuurde woning in Rome, waar hij zich echter bevond in ketenen. Daarna werd hij losgelaten om na korte tijd weer gevangengenomen te worden, en nu te worden opgesloten in de staatsgevangenis in Rome als een misdadiger. Timotheüs was ook gevangen genomen, maar net zoals Paulus was hij losgelaten. Nu schreef hij aan de Hebreëen zijn brief. (Hebr. 13:23 ¹) daarna zijn eerste brief aan Timotheüs en de brief aan Titus. Uit opmerkingen, die hij in deze brieven en ook in zijn tweede brief aan Timotheüs maakt, is het duidelijk dat hij Kreta heeft bezocht, waar hij Titus achterliet en Timotheüs verzocht om te Efeze te blijven. Hij overwinterde in Nicópolis. Hij reisde naar Troas, Korinthe, Miléte. (1 Tim. 1:3; Titus 1:5 en 12; 2 Tim. 4:13 en 20.) En zijn voornemen was, om ook nog Macedonië te bezoeken. (Filipp. 2:24.) maar hij werd onderweg gegrepen en als staatsgevaarlijk naar Rome gezonden. Hij werd daar als een misdadiger opgesloten en behandeld. Timotheüs was blijkbaar in Efeze gebleven, gehoorzaam aan de opdracht van de Apostel in zijn eerste brief. Maar nu schrijft Paulus, dat hij naar hem toe moet komen en Markus mee moet brengen, die voor hem van belang was voor de bediening. Paulus verlangde er vurig naar om Timotheüs weer te zien. Hij had nog het ogenblik van afscheid voor zich toen hij opnieuw gegrepen werd, en Timotheüs zijn tranen niet kon bedwingen. (2 Tim. 1:4.) Hij verzocht hem toch alles te doen wat hij kon om spoedig naar hem toe te komen, vooral voor de winter, want hij had behoefte aan zijn mantel; ook in zijn eenzaamheid aan zijn boeken. Alleen Lucas was bij hem; Demas had hem verlaten en iedereen die in Azië was, waar hij twee jaar lang het Woord had gepredikt, had zich van hem afgewend. Hij had nog een troost in zijn gevangenschap: Onesíforus,

¹ Dat de Brief aan de Hebreëen van Paulus is, is wel aan te nemen door de slotopmerking van deze brief. Bovendien blijkt het uit hetgeen Paulus zegt, die aan de verstrooide gelovigen uit Israël schrijft, dat Paulus hun geschreven had. (2 Petr. 3:16.) Behalve de brieven van Jacobus en Petrus is de brief aan de Hebreëen de enige die aan de gelovigen uit Israël geschreven werd.

die hem zo veel gediend had in Efeze – wat Timotheüs zeer goed wist – was naar Rome gekomen en had zich niet geschaamd voor zijn ketenen. Er waren duizenden vervolgd vanwege het geloof in Rome in donkere cellen opgesloten; hoe moeilijk en gevaarlijk was het dan Paulus te vinden, maar Onesiforus had hem heel ijverig gezocht en gevonden.

Deze brief is niet gemeentelijk, maar persoonlijk. In de eerste plaats geschreven voor de persoon aan wie de brief gericht is. Dan voor alle dienstknechten van de Heere in het algemeen en voor alle tijden. Ten slotte voor alle gelovigen in Christus, omdat allen een roeping hebben om de kracht van het geloof te openbaren in moeilijke tijden en de weg te gaan die de apostel hier voor hen uitstippelt.

De tweede brief aan Timotheüs verschilt aanmerkelijk van de eerste die hij aan zijn jeugdige leerling schreef. In geen van de twee brieven die Paulus geschreven heeft aan de gemeenten – Korinthe en Thessalonika – verschilt de tweede zo zeer van de eerste als hier het geval is. In zijn eerste brief spreekt de apostel over de normale toestand van de Gemeente: over het Huis Gods, de Gemeente van de levende God. Vandaar zijn aanwijzingen voor diakenen en ouderlingen; ieder had een grote verantwoordelijkheid, hoe te vertoeven in het Huis van God. Maar in zijn tweede brief houdt zijn hart zich bezig met de *abnormale toestand* van de Gemeente. Die werd toen al in het begin gevonden in zijn dagen en met profetische blik zag hij wat er van de Gemeente zou worden in de laatste dagen, wanneer er zware tijden zouden zijn. Geen belofte van herstel. De gemeente zou gelijk worden aan een groot huis waarin een vermenging gevonden wordt van vaten tot eer en vaten van oneer. En hij wijst nu elke dienstknecht van de Heere, elke gelovige de weg, die in die tijd moet worden bewandeld. De enkeling die trouw, is en persoonlijk gelooft zal, pal staan tegenover het ongelooft. En: door zelf een nieuwe beleving te ondergaan het ook aan anderen te laten ondervinden!

Deze brief mogen we dus wel noemen: een *tijdbrief*. Het is een woord uit het hart, het waarschuwt voor het verval en het verderf. Het wekt op tot verootmoediging; we lezen achtereenvolgens: 'onttrek u,' 'verwerp,' 'reinig u.' we worden vermaand, om te 'ontvluchten' en 'na te jagen.' Is het een wonder dat velen in onze dagen grijpen naar deze tweede brief aan Timotheüs? We voelen bij de lezing en overdenking ervan dat het een schrijven is voor tegenwoordig: dat Timotheüs in ons *herleven* moet! Het is in onze dagen zeker niet minder waar dan tijdens Paulus' martelaarschap in Rome, dat álles wankelt, maar dan mag ook nu onze vastheid liggen in Christus!

Alles was zo duister geworden sinds die tijd dat Paulus als een wijs bouwmeester de gemeente had gevestigd op haar hechte grondslag, op Jezus Christus. Met zoveel toewijding en wijsheid was hij werkzaam geweest, om het gebouw op te trekken. En nu begon het scheuren te vertonen. En nu zag hij hoe alles een bouwval zou worden en hij begreep hoe moeilijk het dan zou zijn voor de zoon Timotheüs. Maar Paulus werd door dit alles niet geschokt; hij wist wat voor een geloof hij had. Hij was ervan overtuigd dat, ondanks alles, het vast fundament, God, bleef. Hij klemde zich vast aan het onveranderlijke Woord van God, hij zag op de Opgestane, de grote Overwinnaar, en nu kon hij anderen bemoedigen en Timotheüs wijzen op de Goddelijke hulpbronnen die tot zijn beschikking stonden.

Daarom begint hij met zich een apostel te noemen, door of naar de wil van God. Wat er ook veranderd was of zou veranderen, de wil van God zou altijd dezelfde blijven. En hij gaat dan verder met te zeggen dat hij een apostel was naar de belofte van het leven, die in Christus Jezus is. Met deze opmerking komt hij vanzelf tot de zekerheid die wij vinden in Christus. Telkens noemt hij in zijn brief de naam van zijn geliefde Heer. Hij heeft het over de verschijning van onze Heiland, Jezus Christus; over het mede verdrukking lijden als een goed soldaat van Jezus Christus; over het in gedachtenis houden van Jezus Christus, Die uit de doden is opgewekt; over het zijn van de Heer Jezus Christus met onze geest. Hij heeft het verschillende malen over onze Heer en spreekt vooral aan het slot van

zijn brief telkens over *zijn Heer*. Omdat Deze gezag over hem had en hij in Hem sterk was bij alle aanvallen van de vijand. Maar in het bijzonder gebruikt hij vele malen de uitdrukking: Christus Jezus. Hij noemt deze dubbele naam enige keren in verband met belangrijke waarheden.

1 De belofte van het leven, dat in Christus Jezus is. (1:1.) – Christus heeft het eeuwige leven in Zichzelf en deelt dit mee aan de Zijnen. Paulus noemt zichzelf een apostel naar deze belofte. Immers schreef hij in zijn eerste brief, dat Christus Jezus zijn hoop was: zijn hoop voor dit en voor het toekomstige leven.

2 De genade, die ons gegeven is in Christus Jezus. (1:9) – we zouden deze genade kunnen noemen: de *zondaarsgenade*. Naar Gods eigen voornemen en naar Zijn genade heeft Hij ons behouden en geroepen.

3 De liefde, die in Christus Jezus is. (1:13) – de waarheid Gods moeten we vasthouden in de liefde, die in Christus Jezus is.

4 De genade, die in Christus Jezus is. (2:1) – we kunnen hier denken aan de genade, die de *gelovige* nodig heeft. Alleen in genade kan hij sterk zijn.

5 De behoudenis, die in Christus Jezus is. (2:10) – in Christus Jezus hebben wij de verlossing, de verzoening van onze zonden, maar bezitten wij ook de zaligheid naar ziel en lichaam.

6 Het geloof dat in Christus Jezus is. (3:15) – de Schriften maken ons wijs tot zaligheid, door het geloof. En dit geloof is in Christus Jezus. Door het geloof in Christus Jezus nemen we de genoemde woorden aan, en dit geloof is het middel, waardoor we gebruik kunnen maken van alle Goddelijke hulpbronnen.

Paulus bezat dit alles. Had vooral het geloof dat de zekerheid is van de dingen die men hoopt; de overtuiging van de dingen die men niet ziet. Al wankelde dan ook alles, in Christus Jezus was alles voor hem zeker en vast.

En nu is het waar, dat allen, die godvruchtig willen leven in Christus Jezus, vervolgd zullen worden, (3:12), maar de apostel kon laten volgen, dat Christus Jezus levenden en doden zou oordelen. (4:1.) Al kwam er dan ook lijden van allerlei soort, al stapelden ook de moeilijkheden zich op, geen nood: in Christus Jezus, de grote Overwinnaar, die het lot van levenden en doden in handen heeft, lag al zijn vastheid.

Telkens en telkens spreekt de apostel in deze brief van Christus Jezus. Alleen al in de eerste twee verzen van het eerste hoofdstuk gebruikt hij driemaal achtereen de naam: Christus Jezus ².

Christus Jezus! De Gezalfde; Jahweh de Redder. Herleeft niet alles, als het met Hem in verbinding wordt gebracht?

Christus *voor* alles. Christus voor *alles*. Opdat *Hij* in alles de eerste plaats zou innemen. En opdat *ik* leer verstaan, alle dingen alléén te kunnen door Christus Jezus, die mij kracht geeft.

² In de Statenvertaling staat de eerste maal: Jezus Christus, gelijk ook in 1 Tim. 1:1. Maar vele handschriften hebben in het begin van beide brieven niet Jezus Christus, maar Christus Jezus. Zie vertaling Voorhoeve en de nieuwe Bijbelvertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap.

DE KRACHT VAN HET GELOOF

2 Tim. 1

Het eerste wat ons treft in deze korte brief is: wat het geloof vermag in donkere dagen. Om temidden van verval, bij teleurstelling en miskennen, niet alleen pal te staan, maar pal te *blijven* staan en met volharding te *blijven* getuigen, wordt de kracht van het geloof vereist. Paulus bezat dit geloof, en hij wenste het ook zijn jeugdige medearbeider Timotheüs toe.

Ik geloof, dat wij goed doen, met het oog op de ernst van onze tijd deze brief van de grootste apostel niet maar te beschouwen als een schrijven uit het ver verleden, maar als een persoonlijk woord aan ons gericht; of wij in het bijzonder of in het algemeen dienstknechten van de Heere zijn. Ook wij hebben de kracht van het geloof nodig. En zo mag God ons dan genade geven, om met een open hart als gewillige leerlingen ons neer te zetten en zo te luisteren naar de liefderijke en intieme opmerkingen van deze grote man van God. We moeten God bidden om de leiding van de Heilige Geest, zowel voor de schrijver als voor de lezers.

De omstandigheden waarin Paulus zich bevond waren uiterst moeilijk. Hij had al jaren gevangen gezeten en hoewel weer vrijgelaten, was hij opnieuw gegrepen en nu opgesloten in een van de cellen van de donkere staatsgevangenis. Het was voor hem zo veel moeilijker, omdat hij op ver gevorderde leeftijd was gekomen. Enige jaren tevoren had hij een korte brief aan Filémon geschreven, en noemt zichzelf erin: 'Paulus, een oud man.'

In welke toestand vinden we nu deze bejaarde, eerbiedwaardige dienstknecht van de Heere! Weer was hij weggerukt uit zijn geliefde arbeid, gescheiden van zijn medearbeiders en van de broeders. Onderweg had hij aandoenlijk afscheid genomen van zijn geestelijke zoon Timotheüs; had hij zijn geliefde medearbeider Trofimus ziek achtergelaten; zijn mantel, die hij in de komende winter zo nodig zou hebben liet hij in Troas; zijn boeken en perkamenten bleven achter, waarschijnlijk in Efeze, waar Timotheüs op zijn verzoek was heengegaan en gebleven. Zo zat hij daar, onbehaaglijk, zonder iets te hebben om te lezen en te onderzoeken. Een echt gevangenisleven van een staatsgevangene. En hij bevond zich te midden van misdadigers, wier lasteringen en onreine taal heb zeker verdriet hebben gedaan. Daarbij was hij prijsgegeven aan ontberingen en had hij de dood voor ogen. (1:9; 2:6) Maar niet alleen werd zijn zedelijk gevoel gekwetst, niet alleen leed hij gebrek en wachtte hem de marteldood; zijn ziel had ook verdriet over het verval van de gemeente die hij had helpen opbouwen. Terwijl velen, onder medearbeiders van vroeger, in hun ondankbaarheid en eigenliefde aan hem aan zijn lot overlieten. Dit was toch wel het ergste voor Paulus.

Twee jaar lang had hij in Azië het woord gepredikt. (Hand. 19:10) En nu had iedereen zich van hem afgewend. Zelfs mannen als Fygellus en Hermógenes. De joodse leerlingen waren overal doorgedrongen en hadden ook daar hun invloed sterk doen gelden. Paulus, gevoelig man als hij was, had als een vader en moeder voor de broeders geleefd en gezorgd. En nu ondervond hij dat velen aardse dingen bedachten; dat zij niets wilden weten van de verachting, onafscheidelijk verbonden aan het leven van de Christen. Zielenlijden is erger dan lichamelijk lijden. Paulus had veel lichaamslijden doorstaan, maar wat hij nu innerlijk moest ervaren overtrof dit alles. Het is te begrijpen, dat hij daarom behoefte had om zijn hart uit te storten voor zijn boezemvriend, al was deze vriend heel wat jonger dan hij. En wij mogen verblijd zijn, dat Gods Geest hem deze brief heeft doen schrijven, niet alleen omdat wij er door weten, wat aan het einde van het leven overheersend was in het hart van de apostel, maar ook, omdat wij kunnen leren zien wat het geloof vermag. Ondanks alles wat hem overkwam, kon hij voor anderen bidden en danken, kon hij anderen bemoedigen en sterken.

Want hij verheugde zich in zijn God, aan wie hij zijn hele lot blijmoedig overgaf. Hij wist, dat hij niet als een misdadiger leed, maar als een gevangene van Jezus Christus. Hij was door het evangelie gegrepen, om het getuigenis van zijn Heer; hij was Zijn gevangene. Nu leed hij met het evangelie; hij zag als het ware het evangelie verdrukt als een persoon. Voor het evangelie was hij aangesteld als een prediker en apostel en leraar van de volken. Zou hij zich dan voor het evangelie schamen? Zou hij er niet integendeel met een dankbaar hart voor lijden? Wist hij niet, Wie hij geloofd had? Hier gaat het niet om wát hij geloofd had of *in* Wie hij geloofd had, maar *Wie* hij geloofd had, dit is *aan Wie hij zich geheel* had toevertrouwd. Jezus had hij leren kennen als zijn Heiland, Hem had hij voor heel zijn leven zijn vertrouwen geschonken. In leven en in sterven kon hij bouwen op deze Rots.

Paulus begint zijn brief niet met te spreken over zijn voorrechten, maar alleen over zijn roeping. Hij was een apostel van Jezus Christus en dat door de wil van God, naar de belofte van het leven dat in Christus Jezus is. En tot driemaal toe spreekt hij over Christus Jezus, die hem alles was. In zijn eerste brief had hij gezegd tegen Timotheüs dat Christus Jezus onze hoop is, onze hoop niet alleen voor het toekomstige leven, maar ook voor het tegenwoordige. Hij komt hier nu, in het aangezicht van de marteldood, die hij moest ondergaan, weer op terug. Hij had de belofte van God. Hij wist, dat alles in de hand van God was. Hij bezat het leven in Christus Jezus, die eeuwig leeft.

En nu kon hij met een gelukkig hart zijn geliefd kind Timotheüs van God de Vader en van Christus Jezus, onze Heer, genade, barmhartigheid en vrede toewensen.

In de andere brieven van de apostel vinden wij in de aanhef meestal alleen de woorden: 'genade en vrede.' Maar hier is er iets meer. Hier vinden we nog het woord: barmhartigheid. Ook in zijn eerste brief aan Timotheüs gebruikt hij dit woord barmhartigheid. En aan het einde van de eerste eeuw van het Christendom, spreekt ook de oude apostel Johannes de zegenwens uit: 'Genade, barmhartigheid en vrede zij met u.' Terwijl Judas, die de naderende afval beschrijft, de gelovigen waarschuwt, om toch de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus en het eeuwige leven af te wachten. Zijn korte brief begint met: 'mogen barmhartigheid en vrede en liefde voor u vermeerderd worden'. In tijden van nood hebben wij zo bijzonder behoefte aan barmhartigheid. God heeft zichzelf, in moeilijke uren voor Mozes genoemd: 'Heere, Heere God, barmhartig en genadig.' (Ex. 34:6.) En daarna komen deze woorden telkens in de Heilige Schrift voor. De genade staat tegenover de schuld, barmhartigheid heeft te maken met ellende. Barmhartigheid is het omarmen met het hart; met een hart, dat van liefde brandt. Barmhartigheid komt voort uit de innerlijke bewogenheid van het gemoed. Zij wil lijden verzachten, zoals we dit vinden bij de barmhartige Samaritaan. Daarom wordt God genoemd een barmhartig God, de Vader of Oorsprong van de barmhartigheden. Daarom wordt van de Heere Jezus gezegd, dat Hij een barmhartig Hogepriester is, in wie wij barmhartigheid verkrijgen tot tijdige hulp. Barmhartigheid hebben wij altijd nodig. Maar wel bijzonder in tijden, waarin de zorgen op ons aanstormen. De apostel bidt dan ook voor het huis van Onesiforus barmhartigheid toe. Deze man had hem zo dikwijls grote barmhartigheid bewezen, ook in de staatsgevangenis. Misschien leefde hij wel niet meer toen de apostel deze brief schreef, en zegt daarom: 'Moge de Heere hem geven dat hij barmhartigheid vindt bij de Heere op die dag.' Hij drukt zich kenmerkend uit. De eerste keer spreekt hij over de Heer als Jahweh, de eeuwige Getrouwe. Hij bidt, dat de Heer Zijn barmhartigheid als een teken zal schenken aan Onesiforus 'op die dag' dit is op de toekomstige dag van de beloning. En hij vergeet ook het gezin van Onesiforus niet. Tot twee keer toe spreekt hij over het *huis* van Onesiforus. (1:16; 4:19)

Wat een heerlijke gedachte is het, dat God een barmhartig en ontfermend God is!

In het begin van dit eerste hoofdstuk gaat als het ware zijn hele leven aan de apostel voorbij. Hij denkt terug aan zijn voorouders, die zoals hij met een volkomen, zuiver geweten God hadden gediend (Hand. 23:1). Zij waren vrome, godvrezende mensen. Het geloof, dat in Timotheüs woonde,

woonde eerst in zijn grootmoeder Loïs en in zijn moeder Eunice. Deze twee hadden hem van kindsbeen af in de Heilige Schriften onderwezen. Daarom had het evangelie van Christus, toen het hem door Paulus was verkondigd, onmiddellijk vat op hem gehad. De bodem was bereid om het zaad van het evangelie te ontvangen, zoals getrouwe schriftlezing dit altijd doet. En nacht en dag, zonder ophouden, dacht Paulus nu aan Timotheüs in zijn gebeden. Want hij wist, hoe deze nodig had, weer nieuwe moed te vatten. Timotheüs was zeker uit het veld geslagen, nu enerzijds in het Huis van God het kwaad hand over hand toenam. Maar Paulus was krachtig als een rots te midden van de golven en Timotheüs moest bedenken, dat de genade-gave Gods in hem was door de oplegging van de handen van Paulus. Deze genade-gave van God was hem door profetie gegeven, met handoplegging door de raad van ouderlingen. (1 Tim. 4:14). Deze hadden hun sancties gegeven aan hetgeen Paulus als apostel had gedaan maar het was geen gave van deze apostel – dienstknecht – doch een vage van de Meester. Mocht dan zo'n genadegave van God worden verwaarloosd? Moest hij deze genadegave integendeel niet weer opwekken? Het woord opwekken wil eigenlijk zeggen: oprakelen. Er wordt gedacht aan een vuur, dat weer gaat vlammen. Een nieuwe beleving moest plaatsvinden. 'Want God heeft ons niet gegeven een geest van vreesachtigheid, maar van kracht en liefde en bezonnenheid'. (2 Tim. 1:7). We denken hier onwillekeurig aan 1 Kor. 12, 13 en 14; de Geest geeft kracht, kracht uit de Hoge; de liefde moet van al wat we doen de drijfveer zijn; en in onze dienst is zelfbeheersing van erg grote betekenis.

Wat is het dan nodig, voortdurend Gods Woord te onderzoeken en er bij te leven; voortdurend gemeenschap te hebben met de Heer, en hetgeen God ons heeft toevertrouwd biddend en met geloofskracht te gebruiken.

Dan zullen we ons niet schamen voor het getuigenis van de Heere. Dan zou Timotheüs zich ook niet voor Paulus schamen, die de gevangene van de Heere was, maar hij zou mede verdrukking lijden met het evangelie, naar dezelfde kracht van God, die hem behouden had. Hij zou niet terugschrikken voor tegenstand en vervolging, maar alles verdragen door de kracht van het geloof.

Het evangelie mag verworpen en veracht worden, zodat het lijkt alsof de vijand overwint, maar uiteindelijk zal blijken, dat de overwinning van de Heere is en van Zijn Waarheid.

De gelovigen weten, dat God hen heeft behouden en geroepen met een heilige roeping, niet naar hun werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die hun gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden van de eeuwen. De tijden van de eeuwen zijn de tijden van de bedelingen. De eerste belofte in Genesis 3:15 was de belofte van het leven: zaligheid en overwinning. Dit is nu geopenbaard door de verschijning van onze Heiland Jezus Christus, Die de dood teniet heeft gedaan en leven en onvergankelijkheid aan het licht heeft gebracht.

Toen onze Heiland op aarde kwam en door Zijn dood de dood tenietdeed, bracht Hij volle zaligheid aan het licht: leven voor de ziel, onvergankelijkheid voor het lichaam.

Christus heeft de *zonde* tenietgedaan (Hebr. 9:26), de *duivel* tenietgedaan (Hebr. 2:14), en ook de *dood* tenietgedaan (2 Tim. 1:10).

Paulus, die deze dingen wist door het geloof, leefde er bij in de kracht van het geloof. Hij leed en streed voor het evangelie: het evangelie gedacht als een persoon die overwinnend de wereld doortrekt. En daarom schaamde hij zich niet en zou hij er niet beschaamd mee uitkomen. Daarom vertrouwde hij zich toe aan Hem Die machtig was zijn pand te bewaren tot de dag van de beloning. Daarom kon hij Timotheüs vermanen, de waarheid vast te houden, te blijven strijden voor het geloof, dat eenmaal de heiligen is overgeleverd; door de Heilige Geest. De Heilige Geest, die in hem woonde, zoals Hij in alle gelovigen woont. Paulus kon hem vermanen het goede, hem toevertrouwd pand te bewaren.

Wat een goed voorbeeld gaf Paulus aan Timotheüs! Nee, hij gaf niet alleen leerstellingen, maar hij beleefde wat hij zei; hij leefde het voor.

Paulus koos beslist de zijde van Christus en Timotheüs moest hetzelfde doen en blijven doen. Maar niet in eigen kracht. God was met hem en in hem door Zijn Geest!

Waarom dan vrees of beven? 'Dwars door de dood neemt Hij ons op in Zijn schoot.'

Waarom dan bang of beangst? Waarom het niet met God aandurven? – 'Naar de kracht van God', lezen we in vers 8. Dát is de ware hulpbron. Worden de gelovigen niet bewaard in de kracht van God? Maar als Petrus dit zegt, voeg hij er bij: door het geloof. We moeten de kracht van God aangrijpen door het geloof. We moeten een vast vertrouwen hebben in onze God en in Zijn kracht. Dat God mag geven, dat ook wij bij het zwaarste kruis en in de grootste verdrukking niet twijfelen of de moed verliezen, maar moedig onze weg gaan, ook tot versterking van anderen, zoals het ons voorgeleefd is door Paulus in de kracht van het geloof.

DE KRACHT VAN HET ONS TOEVERTROUWDE PAND

2 Tim. 1

God wil ons niet alleen door het geloof versterken, maar ons ook de kracht laten zien van wat ons door Hem is toevertrouwd.

In dit eerste hoofdstuk komt tweemaal het woord *pand* voor en eraan voorafgaand spreekt Paulus over nog een ander pand, zonder dat hij het woord *pand* gebruikt.

Hij heeft het achtereenvolgens over drie panden: het familiepand, zijn eigen pand en het pand van de gezonde woorden van de Christelijke leer.

Het woord *pand* heeft hier een heel andere betekenis dan de vele malen, dat het voorkomt in het Oude Testament. In het Oude Testament moet men denken aan een onderpand evenals in het Nieuwe Testament in 2 Kor. 1:22, 5:5 en Ef. 1:14. Een onderpand, als aan een waarborg van de aangegane verbintenis. Gaat het de Heilige Geest om het avondmaal, dan gebruiken we het woord *pand* in de zin van onderpand. We spreken dan van de panden van Gods belofte en van Zijn trouw. Maar als het gaat om wat God ons toevertrouwd tot onze zegen, om te bewaren of om te bewaken, dan wordt het woord *pand* gebruikt in de zin van een kostbaar goed, zoals we spreken over dure panden, of zoals we lezen op borden: 'Dit pand is te koop'.

Allereerst spreekt de apostel dus over het *familiepand*.

'Ik dank God, Die ik van mijn voorouders aan dien met een rein geweten.' (vs 3)

'Daarmee herinner ik mij het ongeveinsde geloof dat in u is en dat eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunice. En ik ben ervan overtuigd dat het ook in u woont.' (vs 5)

Paulus heeft het over verschillende geslachten; hij acht voorouders en kinderen een kostbaar bezit. Van zijn voorouders af diende - 'dienen' heeft hier de betekenis van 'eredienst plegen' – Paulus God, een God van geslacht tot geslacht, met een rein geweten. Dat wil zeggen: zijn voorouders aanbaden dezelfde waarachtige God als Paulus nu deed en vroeger ook had gedaan. Wat een goede voorbeelden had hij gehad! Mannen die met God rekening hielden; die met een goed en rein geweten, voor God en mensen hadden gewandeld. En in zijn staat van onwetendheid was hij in de voetstappen van zijn voorouders gegaan en had zich ook persoonlijk onderscheiden door een zuiver geweten en een vroom leven.

Bij Timotheüs was van jongsaf een ongeveinsd geloof aanwezig. Paulus wijst hem er op dat hetzelfde geloof zich getoond had in de moederlijke linie. Zijn grootmoeder en moeder hadden waarlijk in God geloofd en zij hadden hun jongen de eerste beginselen geleerd, overeenkomstig zijn levensweg; ze hadden hem van kindsbeen ingeleid in de Heilige Schriften, die wijs kunnen maken tot behoudenis. (Spr. 22:6; 2 Tim. 3:15). Door Gods genade was dit onderwijs gezegend en Paulus noemt hier met grote waardering de getrouwheid van deze heilige vrouwen. Hij is overtuigd, dat Timotheüs niet zal nalaten, persoonlijk dit pad van het geloof te blijven vervolgen.

Wat een kostbaar pand; wat is het gelovig gezin een niet genoeg te waarderen erfgoed!

Vooraf in onze tijd, nu men de huisgezinnen uit elkaar heeft gerukt, is het zo nodig, het grote belang van het familiepand te beseffen. De fouten in de maatschappij komen uit de huisgezinnen. Wordt dáár niet begonnen met het ter harte nemen van de ware plichten voor God en mensen, dan heeft dit invloed op het bestuur van stad en land. De huisgezinnen zijn een bederfwerend zout.

Paulus en Timotheüs hadden in hun jeugd een schat meer waard dan iets anders ontvangen. Door voorbeeld en onderwijs.

Nee, de genade en het geloof hebben ze niet van voorouders, grootmoeder of moeder ontvangen; dit zijn geen erfgoederen; ze werden hun deel door de werking van Gods Geest, die hen in verbinding bracht met Christus Jezus. Maar wel was de gelovige sfeer, waarin ze opgroeiden van onschatbare waarde voor hun hele verdere leven.

Deze wetenschap mag ons allen aansporen, het kostbare pand, dat familiegoed heet hoog op prijs te stellen en te helpen bewaren. Heeft Jozef daardoor niet al vroeg geleerd een afschuw van de zonde te hebben?

Hadden Jochebed en Amram niet een machtige invloed op de vorming van Mozes, alhoewel deze werd opgevoed in het paleis van de Farao? Heeft Samuël niet het bidden van zijn moeder geleerd? Is het dienstmeisje van Naäman niet in het ouderlijk huis overtuigd geraakt van de macht van Gods profeet en deed ze er niet de goede beginselen op, die haar blijkbaar ook in het vijandige land hebben geleid en beheerst?

Gaafheid van karakter, teerheid van geweten, eerbied voor God – het zijn kostbare dingen, die verkregen kunnen worden in een gezin. In een gezin dat rekening houdt met de Schepper en Zijn geboden.

De vergoddelijking van de staat, van het volk, neemt ons dit pand af. De kinderen worden dan aan de ouderlijke zorg onttrokken; we kunnen gerust zeggen: naar de afgrond geleid.

Aan een voorname vrouw werd eens gevraagd of ze haar schatten wilde tonen. In alle eenvoud bracht zij *haar kinderen* binnen.

En voor de kinderen zijn de grootste schatten: ouders die hun al op jonge leeftijd leren ontzag te hebben voor God en Zijn Woord.

Wordt er wel genoeg door ons aan gedacht, wat een zegen er verbonden is aan huisgezinnen waar God wordt gevreesd en geëerd?

Laat ons toch *waken* over dit ons toevertrouwde erfdeel; over het beste goed: het familiegoed!

In de tweede plaats spreekt Paulus over *zijn* pand.

‘want ik weet, Wie ik geloofd heb, en ik ben ervan overtuigd dat Hij bij machte is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag’ (vs 12). Paulus was niet bevreesd om in verwarring te komen. Hij wist Wie hij geloofd had, aan Wie hij zich had toevertrouwd. Zijn geloof had de Persoon van de Heere gegrepen, voor Wie hij had gearbeid. Hij kende Zijn macht, Zijn liefde, Zijn trouw. Hij kende Hem als Eén in Wiens handen hij alles kon overgeven. Zijn pand, zijn bezit, al het hem toevertrouwde, alles wat hij van zijn Meester ontvangen had, was Hij bij machte te bewaren tot ‘die dag’. Dat is tot op de dag van Christus. Zijn zaligheid en zijn geluk in Christus, zijn heil in heerlijkheid, zijn persoon en de resultaten van zijn dienst, - het was alles veilig in de handen van Hem, aan Wie hij dit alles had overgegeven. Hij zegt niet, dat hij het zelf zal bewaren; zijn Meester zal het bewaren. Bij Hem was alles veilig.

De apostel werd bespot en veracht; hij moest veel lijden, maar op de dag van de beloning zou de Heere, de rechtvaardige Rechter, hem de kroon van de gerechtigheid geven, die voor hem was weggelegd en die allen ontvangen zullen, die Zijn verschijning hebben liefgehad. (2 Tim. 4:8) Weten ook *wij*, *Wie* we geloofd hebben; niet alleen *wat* we geloofd hebben? Het is een belangrijke zaak de vergeving van de zonden, de vrede, het eeuwige leven door het geloof verkregen te hebben. Maar het is een *nóg* belangrijkere zaak: Christus Zelf gegrepen te hebben en alles met vol vertrouwen te hebben gelegd in Zijn almachtige en liefderijke handen.

‘Mijn pand’: Bezitten we dit pand, laten wij dan geloven, met Paulus, dat onze God machtig is het te bewaren; en laten wij het, net als hij, in Gods kracht bewaren, als een kostbaar pand door Hem aan ons toevertrouwd.

Ten derde lezen we nog over *het pand van de Christelijke leer*.

‘O Timotheüs, bewaar het u toevertrouwde pand, wend u af van onheilige, inhoudsloze praat en tegenstellingen van de ten onrechte zo genoemde kennis. Sommigen, die deze kennis verkondigden, zijn van het geloof afgeweken.’ (1 Tim. 6:20)

'Houd u aan voorbeeld van de gezonde woorden, die u van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus zijn. Bewaar door de Heilige Geest die in ons woont, het goede pand, dat u toevertrouwd is' (2 Tim. 1:13,14)

Het hem toevertrouwde pand, waarvan Paulus spreekt in 1 Tim. 6:20, en het goede pand, dat hij hier noemt in vers 14, is niet het bezit dat Paulus ontvangen had en toen aan Christus ter bewaring had toevertrouwd. Het is niet het pand, dat hij *zijn* pand noemt, maar het pand van de gezonde woorden, van de zuivere leer.

Wij hebben de woorden, die God ons heeft toevertrouwd, te bewaren. Want ze zijn een schat van eeuwige waarde. Ten eerste omdat *Hij* ze aan ons heeft toevertrouwd. Ten tweede, omdat ze zulke *heerlijke* dingen voor ons bevatten.

Paulus had Timotheüs het voorbeeld, het model ervan, ter bewaring gegeven. In geloof en liefde, die in Christus Jezus is.

Met heilige jaloersheid moeten wij waken over de waarheid, en niet toelaten dat ze verdrongen wordt door ongezonde woorden, door redeneringen van het menselijk verstand. De Heilige Geest, die in ons woont en die de woorden Gods heeft ingegeven, is ook Degene, die ons de kracht geeft om ze te bewaren, terwijl Hij ons tegelijkertijd het genot ervan doet smaken. Hoeveel kwaad doen in onze dagen allerlei stromingen, die onwaardig en overgeestelijk spreken over de geestelijke dingen, verbonden met vleselijke openbaringen; die verkeerd zijn ook. Bewegingen zoals de Jehova-getuigen, die de Persoon van Christus aantasten en de Schriftuurlijke leer van de Drieëenheid loochenen; de leer als 'Christian Science' – de valse zogenoemde wetenschap. Men kijkt daardoor van het geloof af.

'O Timotheüs! Bewaar het u toevertrouwde pand!'

Paulus had aan Timotheüs gezonde woorden toevertrouwd. Wat is er veel ziekelijks op godsdienstig gebied; eenzijdig, sentimenteel!

Nu dan, aan de schetslijnen, door Paulus getrokken, moest Timotheüs zich houden. In het oorspronkelijke woord ligt de gedachte aan kalkeren, overhalen van een tekening.

Het gaat dus maar niet alleen om een Persoon die onze Verlosser is; om zekere waarheden die ons aangenaam zijn in verbinding met die Persoon; maar het gaat om de hele waarheid, zoals die ons als model via de apostelen door de Heilige Geest gegeven is.

'Niet met woorden die de menselijke wijsheid ons leert, maar met woorden die de Heilige Geest ons leert, om geestelijke dingen met geestelijke dingen te vergelijken.' (1 Kor. 2:13)

Hoe velen hebben dit in onze dagen uit het oog verloren! Hoeveel willekeur heerst er!

De oude apostel bindt hier zijn leerling op het hart om zich te houden aan de gezonde woorden die hij van hen had gehoord. Zij waren voor Timotheüs een fundament en autoriteit.

Nu dan, ook wij hebben naar Paulus' gezonde woorden te luisteren. Ja, wij hebben het héle woord, dat ons voorbeeld is waaraan we ons hebben te houden.

Telkens wordt in deze brief over de waarheid gesproken. 'Het woord van de waarheid recht snijden.' 'Van de waarheid afgeweken.' 'Tot erkenning van de waarheid komen.'

Nemen wij het ter harte! En vergeten wij daarbij niet dat Paulus aan zijn vermaning heeft toegevoegd: 'In geloof en liefde, die in Christus Jezus is.'

Want de waarheid moet niet alleen verstandelijk zuiver worden bewaard. Maar ze moet haar werking hebben op hart en geweten.

Het geloof grijpt de waarheid in Christus aan als een levende wekelijkheid. En de liefde hecht er zich aan.

Geloof en liefde in Christus Jezus geven aan de waarheid haar kracht en waarde. De waarheid, gehandhaafd door geloof en liefde, is het geheim van alle zegen.

DE KRACHT VAN DE GENADE

2 Tim. 2:1-7

Onze bijzondere aandacht vraagt in deze brief de genade.

Paulus, die ondanks de vervolgingen, waardoor hij leed vanwege de wereld, en ondanks de ontrouw van de Christenen, die hem verlieten en alléén lieten staan, vol energie vasthield aan de Eeuwige Getrouwe, aan de Onveranderlijke, wekt zijn geliefd kind Timotheüs op, zich toch te sterken in de genade.

Paulus had daarover aan Timotheüs geschreven: 'Hij heeft ons zalig gemaakt en geroepen met een heilige roeping, niet overeenkomstig onze werken, maar overeenkomstig Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen, maar nu is geopenbaard door de verschijning van onze Zaligmaker, Jezus Christus, Die de dood tenietgedaan heeft, en het leven en de onvergankelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie.' (2 Tim. 1:9,10)

Wij hebben ons al beziggehouden met deze verzen uit het eerste hoofdstuk, maar moeten er in dit verband nog op terugkomen.

God Zélf heeft ons behouden. Het evangelie van het heils heeft zijn oorsprong in de gedachten van God. Wat geeft het onze ziel een zekerheid dat God Zelf tussenbeide is gekomen om het grote plan van onze verlossing tot stand te brengen! – Om ons nu te doen delen in dit heil, in de vreugde van dit heil, heeft Hij ons geroepen, - zoals Hij eens Abram riep, - om uit te gaan uit het milieu, waarin wij ons bevonden; uit de wereld van de duisternis. En deze roeping is een heilige, omdat ze de roeping van de heilige God is. En door deze roeping zijn we niet alleen uit de wereld uitgerukt, uit een toestand van zonde en dood maar ook in een toestand gebracht, dat we voor God in heiligheid kunnen leven. En dit heeft niet plaatsgehad naar onze werken, alsof ons heil afhankelijk zou zijn geweest of zou zijn van de mens, nee, het is naar Gods eigen voornemen. God had een plan gevormd ten gunste van ons en heeft dit Zelf uitgevoerd, zonder ons. En de bron ervan is: Zijn eigen genade. Want de genade is Hem eigen, Hem, die liefde is. De genade beantwoordt helemaal aan Zijn wezen. Niets is dus uit ons. Alle roem is uitgesloten. Alles is vrije gunst van God.

En deze genade is ons gegeven in Christus Jezus. Het voornemen is van God. De genade die aan ons is gegeven, is van God. En de heilige roeping, waarmee we geroepen zijn, is ook van God. Een onwankelbare grondslag! Alles is eeuwig. En alles rust op de macht en het werk van God-Zelf. Gods woord leert ons dus dat de genade ons vóór de tijden van de eeuwen gegeven is (2 Tim. 1:8). Vervolgens, dat ze in de tijd verschenen is tot ons heil en ons onderwijst om het kwade te laten en godvruchtig te leven. (Titus 2:11,12). En ten slotte, dat bij de openbaring van Jezus Christus, in de toekomst, ons de genade zal worden gebracht, waarop we volkomen mogen hopen (1 Petr. 1:13). Paulus vestigt er nu de aandacht van Timotheüs op, dat de genade, verborgen in Gods eeuwige voornemens en raadsbesluiten, is geopenbaard geworden, toen onze Zaligmaker Jezus Christus op aarde is gekomen. 'De genade en de waarheid zij door Jezus Christus gekomen (Joh. 1:17). Die genade openbaarde zich in Zijn leven van liefde, in Zijn ontferming en mededogen jegens armen, lijdenden en zondaren. En ten volle werd ze in het licht gesteld op het kruis. Dáár volbracht Hij Zijn werk als Zaligmaker. Met het heerlijke resultaat, dat de dood tenietgedaan werd. Niet alleen stierf Jezus Christus voor onze *zonden*, maar Hij verloste ons ook van de macht van *de zonde*. En het bewijs daarvoor werd geleverd door Zijn opstanding, waardoor leven en onverderfelijkheid aan het licht zijn gebracht.

Nu dan, deze genade stond Timotheüs ter beschikking. In die genade, die in Christus Jezus is, moest hij zich sterken.

Seneca, een groot wijsgeer, riep eens uit: 'Geen mens heeft macht zich te verheffen. O, geef mij een hand om mij te helpen!' Paulus leefde in diezelfde tijd. Hij kende de hand, die helpen kon en moest. Het was de *genade-hand* van zijn Heer.

Velen hadden zich van Paulus afgewend. 'Dit weet u dat allen die in Asia zijn, zich van mij afgekeerd hebben. Tot hen behoren Fygellus en Hermogenes (2 Tim. 1:15). Twee jaar lang had de apostel Paulus het woord van de Heer mogen brengen. Hij had daar de hele raad Gods verkondigd en drie jaren lang niet opgehouden, dag en nacht, een ieder van hen te vermanen (Hand. 20:27,31). En wat een ontrouw was er nu openbaar geworden! Allen, die in Azië waren, hadden zich afgewend van de apostel. Er staat niet, dat zij zich van God hadden afgewend, maar wel van het goddelijk gezag, dat de apostel had. Zo lezen we in Fil. 3:18 over mensen, die wandelden als vijanden van het kruis van Christus. Dit wil niet zeggen, dat zij vijanden van Christus waren, maar van het *kruis* van Christus. Zij wilden niet de smaad dragen, verbonden aan het volgen van Christus. Zo was het ook hier. Men wendde zich van de apostel af, omdat men niet de weg wilde gaan van verachting en vervolging. Het hart van de apostel was getroost geworden door Onesiforus, die een heel andere gezindheid had geopenbaard. Hij had niet alleen dikwijls het hart van de apostel verkwikt door zijn gezindheid, maar hij was zelfs naar Rome gereisd en had daar uren gelopen en gezocht, totdat hij onder de vele gevangenen in de cellen Paulus had gevonden. Nee, hij had zich niet geschaamd, de verachte gevangene te kennen (1 Tim. 1:17).

En wat zou Timotheüs nu doen?

'U dan, mijn kind!' spreekt de apostel hem zo hartelijk en vertrouwend, maar ook zo beslist toe, 'sterk u in de genade.' In het woord 'kind' ligt de gedachte aan zwakheid, hulpbehoevendheid. Timotheüs moest bedenken, dat zijn kracht buiten hem lag. In het woord: 'mijn' legt de apostel zijn hart. Het is alsof hij tot zijn jeugdige vriend zegt: Doe toch niet als zij, die niet het gewenste gebruik hebben gemaakt van de genade, maar zoek uw kracht in de genade. Deze prikkel had Timotheüs nodig om blijmoedig verder te gaan.

Er is een kracht in het geloof, maar ook in de kracht genade.

Hoe moeilijk de omstandigheden ook zijn, hoe groot de zwakheid en ontrouw van de mens mag zijn, de genade wordt er nooit door beperkt en is voor ons altijd genoeg.

De verantwoordelijkheid van Timotheüs was: die genade aan te wenden en er een trouw gebruik van te maken.

Daar komt ook echter nog iets bij. Want we hebben niet alleen versterking nodig, maar ook onderwijzing en leiding.

Ook daarvoor heeft God gezorgd, door ons Zijn Woord te geven. Er is niet alleen *genade* in Christus Jezus, maar ook *waarheid* in Christus Jezus. Beide zijn door Hem geworden.

Timotheüs leerde die waarheid rechtstreeks kennen door de apostel. Het was het goede pand, het kostelijke goed, het voorbeeld van de gezonde woorden, dat hem was toevertrouwd, en wat hij onder vele getuigen van de apostel had gehoord. Dat moest hij overgeven aan getrouwe mensen, die bekwaam zouden zijn om ook anderen te onderwijzen.

Belangrijk is dit vooral in onze dagen van verwarring en eigen meningen. Wij bezitten nu het volledige Woord van God (Kol. 1:25), dat alle vragen voor ons beantwoordt en ons onderwijst met gezag. Laat het ons dan onderzoeken, opdat we weten, hoe we ons in ons gezin, in ons beroep, in de wereld en in de gemeente, hebben te gedragen! En laten zij, die evenals Timotheüs geroepen zijn om de waarheid te verkondigen, dit niet alleen zelf getrouw doen, maar deze dingen ook toevertrouwen aan getrouwe mensen, die dan weer bekwaam zijn om anderen te onderwijzen!

Nee, het gaat niet in de eerste plaats om de kennis. Het voornaamste is, dat men *trouw* bevonden wordt. Maar *dán* moet er ook de gezindheid zijn om te willen luisteren, om door anderen

onderwezen te willen worden, opdat men de bekwaamheid ontvangt om straks anderen onderwijs te geven.

Hoe belangrijk is dit in het bijzonder voor de hongerenden onder ons! Ze hebben zich in de genade te sterken en het woord van Christus moet rijkelijk in hen wonen. Straks worden de ouderen weggenomen en dan zijn zij geroepen, de waarheid getrouw en bekwaam weer aan anderen bekend te maken. Het gaat dus niet om nieuwe openbaringen, maar om het vasthouden aan en doorgeven van de waarheden, die ons zijn overgeleverd en toevertrouwd in de naam van de Heer.

In verband hiermee brengt de apostel Timotheüs drie beelden uit het dagelijks leven onder de aandacht, die hem konden dienen ter aanwijzing van de te verrichten arbeid en de te bewandelen weg als dienstknecht van de Heer.

In de eerste plaats neemt hij een beeld uit het militaire leven.

Dat is niets ongewoons in de geschriften van de apostel. 'Lijd verdrukkingen als een goed soldaat van Jezus Christus. Niemand die in het leger dient, wordt verward in de zaken van het levensonderhoud, opdat hij hem kan behagen die hem voor de krijgsdienst aangenomen heeft.' (vs 4). En oorlog brengt moeite en ontbering mee; een trouw soldaat kan daaraan niet ontkomen. Maar terwijl in het militaire leven verlof en ontslag kan voorkomen en de oorlog eindigt, is dit niet zo voor de dienstknecht van Jezus Christus. Zonder onderbreking duurt zijn dienst voort en heeft hij zijn Heer te behagen, totdat Deze hem oproept. Zoals een goed soldaat zich niet om de zorg voor het leven hoeft te bekommeren, moet ook de dienstknecht van Jezus Christus steeds eigen belangen op de achtergrond schuiven en de belangen behartigen van Hem, die hem geroepen heeft tot Zijn dienst. Dit wil dus niet zegen, dat hij niet tegelijk een aards beroep zou mogen uitoefenen. Het is zelfs nuttig, opdat men leert ijverig te zijn en zijn verantwoordelijkheid te beseffen. We weten hoe Paulus dit zelf deed: hij maakte tenten en zag in alles op tot de Meester, die hem in Zijn dienst geroepen had. Maar het wil zeggen, dat een knecht van de Heer allereerst een strijder voor de Heere is, getrouw zijn roeping moet vervullen om aan zijn Meester de zorg voor zijn tijdelijke behoeften over te geven.

In de tweede plaats neemt de apostel een beeld uit het sportleven.

'En ook als iemand aan wedstrijd deelneemt, krijgt hij geen krans als hij de spelregels niet in acht heeft genomen.' (vs 5) Ergens anders zegt de apostel: 'Weet u niet, dat zij die in de renbaan lopen, allen wel lopen, maar dat slechts één de prijs ontvangt? Loop dan zo, dat u die verkrijgt. En iedereen die aan een wedstrijd deelneemt, beheerst zich in alles.' (1 Kor 9: 24-27). En ook: 'Welnu dan, laten ook wij, nu wij door zo'n menigte van getuigen omringd worden, afleggen alle last en zonde, die ons zo gemakkelijk verstrikt. En laten wij met volharding de wedloop lopen, die voor ons ligt, terwijl wij het oog gericht houden op Jezus, de Leidsman en Voleinder van het geloof.' (Hebr. 12: 1 en 2). Een wedstrijdloper loopt, worstelt, vecht. Hij doet dat om de erekrans. En met het oog daarop onthoudt hij zich van alles, wat hem kan hinderen, wat daarbij een last voor hem zou kunnen zijn. Nu dan,, een Christen moet alle last afleggen. Ook de zonde, die hem gemakkelijk omstrikt. Hij moet waken over zijn wegen en begeerten. Hij moet alles vermijden, wat zijn innerlijke mens zou kunnen schaden en wat zijn geestelijke kracht zou kunnen ondermijnen. In alles moet hij zich onthouden. En met volharding lopen. Ook moet hij volgens de regels vechten; dus rekening houden met de geopenbaarde wil van de Heer. Zoals een beroepsatleet moet hij zich precies houden aan de regels en voorschriften. Om dit te kunnen doen, moet hij natuurlijk die regels en voorschriften kennen en bestuderen.

We willen, opdat we gekroond worden als getrouwe wedlopers, acht geven op deze belangrijke vermaningen en dit beeld in ons geheugen prenten!

En dan volgt het laatste beeld.

'De landbouwer die zware arbeid verricht, moet als eerste in de vruchten delen.' (vs 6)

In Jakobus 5:7 lezen we: ‘Wees daarom geduldig, broeders, tot de komst van de Heere. Zie, de landbouwer verwacht de kostbare vrucht van het land, en heeft daarbij geduld, totdat het de vroege en late regen zal hebben ontvangen.’

Ijverig ploegen, zaaien op hoop, dát is onze roeping. Geduldig arbeiden. Deze waarschuwing geldt allereerst de dienstknechten van de Heer. Maar tevens is ze voor alle gelovigen van belang. Vooral ook voor hen, die in één of ander opzicht bezig zijn in de dienst van de Heer, ook al zonderen ze niet hun hele leven af tot die dienst. Zoals het werk onder kinderen op zondagsscholen of het werk onder opgroeiende jeugd. Dan is er het traktaatverspreiden. En het getuigen in de omgeving waar we ons bevinden: een eenvoudig woord spreken over Jezus. De Heer zal zeker vrucht op dit werk geven. ‘maar ieder zal zijn eigen loon ontvangen overeenkomstig zijn eigen inspanning.’ (1 Kor 3:8) God gedenkt het werk van uw geloof en de inspanning van uw liefde, ook bij jonge gelovigen. (1 Thess. 1:3).

We moeten in alle eenvoud en met veel ijver werken. Energie, gehoorzaamheid en geduld – dit zijn de drie dingen, die ons in hoofdzaak geleerd worden door de drie betreffende beelden van de apostel! Met moed moeten we strijden: nauwkeurig acht geven op dat wat ons is voorgeschreven; en met volharding arbeiden, het aan God overlaten om op Zijn tijd vrucht te geven.

De apostel voegt aan deze belangrijke opmerking nog het woord toe:

‘Denk na over wat ik zeg, maar laat de Heere u inzicht geven in alle dingen.’ (vs 7).

Dat is ook voor ons een bemoediging! De Heere geeft ons de verzekering, dat we in alle dingen het juiste zullen weten te doen. Als we bedenken wát Hij ons leert en daarnaar handelen.

Maar daarvoor hebben we de *kracht van de genade* nodig.

IN GEDACHTEN HOUDEN

2 Tim. 2:8-18

In gedachten houden is een grote deugd, tenminste als het goede dingen en goede personen betreft. De apostel spreekt er drie keer over in zijn brieven aan Timotheüs. De eerste keer, als hij zijn geestelijke zoon het ware geloof, dat in hem was, in herinnering brengt. Dat ware geloof dat eerst in zijn grootmoeder en moeder woonde. (2 Tim. 1:5). De tweede keer, als hij Timotheüs opwekt, Jezus Christus in gedachten te houden als uit de doden opgewekt. (2 Tim. 2:8).

En de derde keer, als hij hem vermaant om de gave op te wekken, die hem gegeven was, en anderen in herinnering te brengen, dat het woord getrouw is en men naar de waarheid heeft te luisteren en ernaar te leven. (2 Tim. 1:6; 2:14).

Over de eerste en de derde keer willen we het eerst hebben. Want de apostel was een strijder voor de *waarheid*.

Dit was niet gemakkelijk. Hij spreekt over 'mijn' evangelie, het evangelie van de 'heerlijkheid van de zalige God,' dat hem was toevertrouwd. (1 Tim. 1:11). Niet dat er verschillende evangeliën zijn; één van Paulus, één van Petrus, één van Johannes. Het was altijd hetzelfde éne evangelie. Maar bij de prediking werd de klemtoon verschillend gelegd. Zo was aan Paulus vooral toevertrouwd te wijzen op de opgestane ven verheerlijkte Heer, Die hijzelf gezien had: Jezus Christus, uit de doden opgewekt, uit het geslacht van David. En met deze Heer was de hele leer van de zaligheid verbonden: al de verborgenheden, die in de vorige geslachten aan de mensen niet geopenbaard was.

Juist door deze waarheid in betrekking tot de heerlijkheid van de opgestane en verheerlijkte Christus te prediken, had hij veel vervolging te verdragen. Hij leed er voor als een misdadiger, tot aan het geboeid zijn toe. Maar dit had hem niet ontmoedigd. Want ten eerste kon men zijn persoon wel binden, maar nooit de waarheid. Het woord van God is niet gebonden en kan niet gebonden worden. De duivel kan het woord niet tegenhouden in zijn loop. Zelfs niet, door de predikers van het woord in de gevangenis te zetten. Ten tweede verdroeg hij graag alles ter wille van de uitverkorenen. Was Christus niet gestorven om de uitverkorenen de zaligheid te geven? En zou hij dan zijn Meester niet volgen in deze openbaring van de liefde? Om het lichaam van Christus, om de gemeente van God verdroeg hij alles. Sterven kon alleen de Heer Jezus voor de uitverkorenen; de apostel spreekt dan ook over de zaligheid, die in Christus Jezus is. Maar als hij in liefde volhardde om de waarheid te verkondigen, om het evangelie te prediken, zou dit strekken tot het verkrijgen van de zaligheid door de uitverkorenen, toen en later en ook nú. Aan de zaligheid, die in Christus Jezus is, is de eeuwige heerlijkheid verbonden. Daarom moest de apostel niet terugschrikken, ook niet voor het zwaarste lijden, maar getrouw het evangelie brengen.

En het woord, dat hij bracht, was getrouw. De uitverkorenen zouden vast en zeker de zaligheid met eeuwige heerlijkheid verkrijgen, als zij *slechts luisterden naar de waarheid*.

Het woord is getrouw!

Verschillende keren wordt deze uitdrukking gebruikt in Paulus' brieven aan Timotheüs en Titus. In de eerste brief aan Timotheüs wordt gezegd, dat het een betrouwbaar woord is en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaars zalig te maken; dat het een getrouw woord is en alle aanneming waard, dat de godsvrucht nuttig is voor alle dingen (1 Tim. 1:15; 4:8,9).

Hier in de tweede brief schrijft Paulus, dat wij, als wij met Christus gestorven zijn, ook met Hem zullen leven. Als alles onzeker is, wat het behoud betreft, wordt de Christen eraan herinnerd, dat hij door zekerheid omringd wordt.

'Als wij met Hem gestorven zijn, zullen wij ook met Hem leven'.

Iedere gelovige is met Christus gestorven en overgeplaatst in het nieuwe leven. Maar dáárom gaat het hier niet. Hier wordt aangetoond, hoe iedere gelovige, wil hij met Hem leven, ook praktisch moet laten zien, dat hij met Hem gestorven is.

Dit is de weg van de Christen. We worden niet met Hem verheerlijkt, als wij niet met Hem lijden. (Rom. 8:11). Er is hier geen sprake van voor Hem lijden. Dat is niet ieders doel. Maar als we met Christus gestorven zijn en we leven daarnaar, dan lijden we met Hem; lijden we om Zijnentwil. We lijden, zoals Hij leed, toen Hij op aarde was; we lijden omdat God wordt onteerd, omdat Christus verworpen is en bespot wordt. We lijden als Christenen (1 Petr. 4:16).

‘Als wij verdragen, zullen wij ook met hem heersen.’

Er is geen andere weg. Christus wordt niet erkend in de wereld. Wij ook niet. Christus zal later heersen. Wij zullen dan met Hem regeren.

Maar hoe ernstig is het volgende. ‘Als wij Hem verloochenen, zal Hij ons ook verloochenen.’ ‘Als wij ontrouw zijn; Hij blijft trouw, want Zichzelf kan Hij niet verloochenen.’

In Mattheüs 10:33 zegt de Heer Jezus: ‘Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, die zal ook ik verloochenen voor Mijn Vader, die in de hemelen is.’ Dit gaat niet over het verloren gaan. Maar toch is het hoogst ernstig. ‘Want als u naar het vlees leeft, zult u sterven.’ (Rom. 8:13)

Als de Heer getrouw Zijn *beloften* nakomt, moet Hij ook getrouw zijn in het *oordeel*; want Hij kan Zichzelf niet verloochenen. Soms haalt men deze woorden als vertroosting aan. En er ligt zeker een troost in, dat de Heer altijd getrouw blijft. Maar dit wordt hier toch niet bedoeld. Deze woorden staan hier niet geschreven om ons te bemoedigen door de gedachte aan Gods onafhankelijke genade en onwankelbare trouw, maar om ons te wijzen op onze verantwoordelijkheid. In Filippi 3:18 en 19 zegt de apostel van hen, die als vijanden van het *kruis* van Christus wandelden (die dus de *smaadheden* van het Christendom wilden ontlopen): ‘wier einde het verderf is.’ Laat ons toch de genade niet verwarren met de verantwoordelijkheid! Nooit kan onze verantwoordelijkheid ter zijde worden geschoven. Denk aan Jakob: ‘maar tegenover de slinkse toont U Zich een Strijder.’ (Psalm 18:27).

Denk aan Nehemia 9:33: ‘U bent echter rechtvaardig geweest in alles wat ons overkomen is. Want U hebt getrouw gehandeld. Maar vergeet daarbij niet, dat de genade soeverein is en tussenbeide kan komen. Zo was het bij Jakob. Zo was het ook bij Petrus. Men kan de Heer verloochenen, maar men kan hersteld worden na belijdenis. Petrus had, wat zijn verantwoordelijkheid betreft, omdat hij zijn Meester verloochend had, ook door Deze verloochend moeten worden, maar toen hij oprecht berouw had, (droefheid naar God) heeft de genade geheerst en is de afgedwaalde aangenomen en hersteld.

Timotheüs was, evenals Jeremia, jong. Beiden leefden in een tijd van verval. Maar ze hoefden niet bang te zijn: de Heer was bij en met hen. Beide jonge dienstknechten werden geroepen tot Gods wil en zij ontvingen van boven de kracht tot hun roeping.

‘Breng dit in gedachten,’ zegt de apostel tot Timotheüs.

De ernstige waarheden, waarover hij sprak, moest men niet vergeten. Ze staan zo sterk in tegenstelling met de strijd om woorden, die men bij de Joden vond in verband met overleveringen en persoonlijke opvattingen daarvan; bij de Grieken in hun filosofie.

Timotheüs was geroepen om met ijver zich door God beproefd voor te stellen als een arbeider, die zich niet hoeft te schamen; als een arbeider, die het woord van de waarheid recht snijdt. Daarom moest hij ten eerste voor de Heer betuigen, dat er geen woordenstrijd moest worden gevoerd. En ten tweede zich onttrekken aan ongoddelijk gezwets: dit vermijden, het uit de weg gaan.

Wat is er vaak veel woordenstrijd, ook over de Bijbel! Hoe worden daardoor vaak bijbelbesprekingen gehinderd! Het is van geen nut, dan tot verderf der hoorders. – En wat wordt ‘ongoddelijk gezwets’ helaas veel gevonden; ook onder hen, die zich voorgangers noemen. De dingen van God worden behandeld alsof het om de gewone dingen van het leven gaat! Men haalt soms Bijbelteksten aan op ongepaste, profane wijze. Men spreekt over de waarheid, over de Bijbel, zo gewoon, zo echt menselijk.

De goddelijke dingen moet men op goddelijke wijze behandelen! Doet men dit niet, dan wordt men langzamerhand ongevoelig en men komt tot het loslaten van de waarheid! Zo was het gegaan met Hymeneüs en Filetus. Hymeneüs had de apostel al in verbinding met een zekere Alexander in 1 Tim 1:20 genoemd. Hij zegt daar, dat hij deze beiden aan de satan had overgegeven, opdat zij zouden leren niet te lasteren. Maar het schijnt dat Hymeneüs, in plaats van zich te bekeren van zijn dwaling, is voortgegaan en zich verbonden heeft met een andere dwaalleraar. Beiden waren afgedwaald van de waarheid en leerden dat de opstandig al plaatsgevonden had en wierpen daardoor het geloof van sommigen omver. Deze dwaling kon ingang vinden, omdat ze een schijn van waarheid had. Immers de apostel had geleerd, dat wij met Christus opgewekt zijn. (Kol. 3:1; Ef. 2:6) Maar een halve, verdraaide waarheid is erger dan een hele leugen!

Vandaar ook dat de apostel hier zo vaak over de waarheid spreekt.

In elk van zijn brieven aan Timotheüs gebruikt Paulus zes maal het woord waarheid.

In de eerste brief vinden wij het in hoofdstuk 2:4 en 7; 3:15; 4:3 en 6:15, ‘kennis van de waarheid,’ ‘zuil en fundament van de waarheid,’ ‘die de waarheid hebben leren kennen,’ ‘voor de waarheid buigen.’

Hier in de tweede brief, in het tweede hoofdstuk komt het woord waarheid drie maal voor: ‘Woord van de waarheid’, ‘afgeweken van de waarheid’, ‘erkenning van de waarheid’ (vs 15,18, 25). En ten slotte éénmaal in het vierde hoofdstuk, vers 4: ‘zij zullen hun gehoor van de waarheid afkeren’. Zo belangrijk is de kennis van het woord van de waarheid! God Zelf is de waarheid; vol van goedheid en waarheid. Christus zegt: ‘Ik ben de Waarheid’. De gemeente is de zuil en fundament van de waarheid. Laat ons dan de waarheid liefhebben, haar omhelzen, ervoor strijden! En vast geloven dat de waarheid zal zegevieren! Zoals de dichter heeft gezegd: ‘Uwe waarheid kan niet wijken, daar Gij Zelf de waarheid zijt.’

Maar laten wij ook – ja, laten vooral allen, die evenals Timotheüs door de Heer als arbeiders geroepen zijn – het woord van de waarheid recht snijden, d.i. de dingen niet verwarren, ze niet eenzijdig voorstellen. Hoe gemakkelijk kan daardoor schade berokkend worden! Als iemand bijvoorbeeld alleen maar spreekt over geloof en niet oproept tot bekering. Of als iemand geen onderscheid maakt tussen de zonden en de inwonende zonde. Of als iemand het heeft over ons heerlijke positie voor God, maar onze toestand, onze verantwoordelijkheid uit het oog verliest. Alles moet in de juiste verhouding worden verdeeld, zodat de hoorders werkelijk worden gediend. Ook moeten we niet dat wat door het woord en waarheid gescheiden is, proberen aanéén te maken. Al zal het eens blijken, dat niets met elkaar in tegenspraak is.

Hoe belangrijk was dit alles voor Timotheüs!

Voorbeeld en woord! Ja, de gevangenis was goed. Paulus kon er het veilige pad aan Timotheüs wijzen te midden van alle misleidende dwalingen. Deze moest de Heiland vasthouden; de naam van Jezus belijden; zich niet schamen. En zo zou hij staan aan de goede zijde, maast de grote Meester, en niet op zijpaden raken, waardoor hij zelf ongelukkig zou worden en anderen ongelukkig zou maken.

Nu nog een woord over de tweede maal, dat Paulus in deze brief zijn ‘in gedachten’ gebruikt.

Paulus wekt daar op tot 'in gedachten houden' in betrekking tot de Persoon van Jezus. Met Hem toch is er geen ondergang: is de overwinning zeker.

In de Statenvertaling lezen we: 'Houd in gedachtenis, dat Jezus uit de doden is opgewekt.'
De nieuwe vertaling van Voorhoeve geeft het echter als volgt weer, en terecht, net zoals de vertalingen van Luther, Segond en Vissering: 'Houd Jezus Christus in gedachtenis [als] opgewekt uit de doden.' Vs 8

De *overeenkomst* in de vertalingen is, dat er gewezen wordt op het belangrijke feit van de opstanding. Het *verschil* is, dat door de Statenvertaling alleen de aandacht wordt gevestigd op het feit van de opstanding, terwijl bij de andere, behalve op dat feit, het oog wordt gericht op de Persoon Die is opgestaan.

En dat laatste is de bedoeling van de oorspronkelijke tekst en is van groot belang.

Timotheüs moest zien op Jezus Christus. Niet zich maar bezig houden met het heilsfeit, hoe noodzakelijk en heerlijk dit is, maar zien op de Opgestane Zelf, Die men zo gemakkelijk, al gaat het om de leer van Zijn opstanding betreft, uit het oog verliest. En de opstanding baat ons niet, als we de Opgestane niet hebben.

Hoe nodig hebben ook wij het, maar deze waarschuwing van de apostel te luisteren! Wat een bemoediging ligt er voor ons opgesloten in de gedachte, dat Hij, die voor ons in de dood ging, 'uit de doden is opgewekt, 'Hij, 'die uit het geslacht van David is'!

'Zijn Zoon, Die wat het vlees betreft geboren is uit het geslacht van David. De Zoon van God, door Zijn opstanding uit de doden.' (Rom. 1:3,4)

Temidden van alle dwalingen, in de zwáárste tijden, mag ons oog gericht zijn op Hem, die door God is opgewekt!

Op Hem, de levende Christus, die het Middelpunt is van al Gods plannen, voornemens en raadsbesluiten! Op Hem, in Wie Gods beloften ja en amen zijn en Die wij als de Opgestane *in gedachten moeten houden!*

BEGEERTEN VAN DE JEUGDJAREN

2 Tim. 2:19-26

Timotheüs was nog betrekkelijk jong, toen de apostel hem deze brief schreef. In de eerste brief aan hem, kort tevoren geschreven, zegt Paulus: 'Laat niemand u minachten vanwege uw jeugdige leeftijd.' (1 Tim. 4:12) Maar laat niemand denken dat de apostel als hij hier zijn zoon vermaant om de begeerten van de jeugd te ontvluchten, speciaal denkt aan gevaren op zedelijk gebied.

Want seksuele zonden, zonden van zinnelijkheid, zijn niet uitsluitend eigen aan de jeugd. Bovendien was Timotheüs een kuise jongeman. Hij dronk geen wijn en sterke drank; hij had geleerd te bedenken wat rein was; hij werd aangespoord om jonge mannen en jonge weduwen terecht te wijzen in alle reinheid.

Blijkbaar viel er dus op zijn zedelijk gedrag niets aan te merken. Maar hij liep als arbeider gevaar om de waarheid los te laten; om zich door redeneringen te laten leiden; om de oude, beproefde paden minder goed te vinden. Als jonge geestelijke leider had hij allerlei verzoeken op geestelijk gebied. Nu dan, zó bezien biedt deze Schriftplaats een schat van onderwijs.

Zeker hebben we allemaal – heeft vooral de jeugd – te waken over hartstochten en al het wereldse te veroordelen. Het beste middel, om voor een zedelijke val bewaard te worden, is vluchten voor het gevaar. Paulus zegt tot Timotheüs dan ook het eerst: 'Ontvlucht de begeerten van de jeugd.' Jozef is een treffend voorbeeld van het behartigen van deze Goddelijke les. Toen hij verzocht werd tot het kwaad, meende hij niet, als zo velen, wel sterk genoeg te zijn om de verzoeking te weerstaan, en in elk geval niet te ver te zullen gaan. Neen, hij weigerde beslist elke toenadering met dat éne krachtige woord: 'Hoe zou ik dan dit grote kwaad kunnen doen en zondigen tegen God?' En toen de verzoeking hem te na kwam, vluchtte hij.

Eeuwen geleden vertoefde een jonge prins in Den Haag. Toen hij bemerkte, dat de jonge mensen met wie hij in aanraking kwam, zich aan zedeloze handelingen schuldig maakten, pakte hij onmiddellijk zijn boedel in en ontvluchtte de hofstad. Laat toch niemand wijzer zijn dan God! Als de verzoeker ons nadert, moeten we hem een 'er staat geschreven' toeroepen en hem dan uit de weg gaan. Zodra we in eigenwijsheid menen, dat we onszelf wel meester zijn, gaat het verkeerd. Want dan moet God ons laten vallen. We zijn mensen, die zelf niets kunnen. Alleen door Christus, die ons de kracht geeft, zijn we alle dingen in staat. Maar dan moeten we niet alleen alles, wat onze hartstochten prikkelt, mijden en ontvluchten, maar we moeten ook najagen wat goed is. Paulus wijst Timotheüs op twee dingen: ontvluchten en najagen. Alleen vluchten van het kwade bewaart ons niet. We moeten tegelijkertijd jagen naar het goede. Zoals de Sprekendichter zegt: 'wijk van het kwaad....en vereer de Heer van uw goed.' Als we ons dus afkeren van de zedelijke gevaren, moeten we tegelijk vragen, of de Heere iets goeds en nuttigs voor ons te doen heeft. Want het negatieve – het wegvluchten – bewaart ons wel voor de zonde, maar het positieve – het najagen van het goede – geeft ons een bevredigend gevoel, een echt rijk, gelukkig leven. Al zou het ook zijn, dat we, zoals Jozef, tijdelijk in verdrukking kwamen of een werkring kregen anders dan wij wensten. Tot de wapenrusting Gods behoort ook 'en de voeten geschoeid met bereidheid van het Evangelie van de vrede' (Ef. 6:15).

IJver in het winnen van zielen bewaart onze gedachten voor het verkeerde.

Onze Schriftplaats denkt echter toch wel allereerst aan andere 'begeerten van de jeugd.' In de jeugd verheft men zich zo gemakkelijk. Men stelt zich zo vlug op de voorgrond. Men oordeelt zo snel. Men leeft om zijn eigen wil te doen, zijn eigen gedachten uit te leven. Ouders zijn zo ouderwets! Oude leringen zijn zo verouderd! Het hart wordt aangetrokken door het nieuwe. Men leest soms rijp en groen en heeft geen zelfstandig oordeel.

Is men gevuld met de waarheid, dan kan er geen onwaarheid bij. Maar veelal kent men de waarheid nauwelijks en wordt dan aangetrokken door iets nieuws, dat echter niet juist is.

Ook zij, die niet meer in de eerste jeugd zijn, hebben de gevaren van de begeerten van de jeugd. Op de bodem van het menselijk hart liggen de begeerten van de jeugd, die zich soms nog bij ouderen – die nog jongeren kunnen worden genoemd – sterk doen gelden. Laten wij die begeerten ontvluchten! En laten wij najagen wat God verheerlijkt; rechtvaardigheid, geloof, liefde en vrede. Dit zijn praktische dingen. De Heer wil oprechte mensen hebben; mensen, die voor het recht opkomen.

Hij wil ook, dat we in geloof en liefde wandelen en voor zover het aan ons ligt vrede houden met alle mensen.

Wat een zegen, als we de tegenwoordigheid van de Heere smaken, doordat wij ons verre houden van het kwade, dat ons van Hem scheidt en het goede najagen, waarin Hij Zijn vreugde vindt.

En wat is nu bij dit alles zo heerlijk? Dat God ons niet alléén laat. Niet slechts, dat Hij Zelf met ons is, als we van de zonde wegvluchten en het goede najagen. Niet slechts, dat de Heilige Geest onze Leidsman is en de Here Jezus ons voorgaat. Nee, God wist, dat wij ook behoefte hadden, om medemensen tot steun te hebben.

Nu dan, óók daarop wijst de apostel zijn zoon.

De eerste Christenen waren volhardend in de gemeenschap. In een tijd van verwarring gaat dat moeilijker. Want men moet ze zoeken, die met een rein hart – een hart dat zich van het kwade heeft gereinigd - de Heer aanroepen. Maar ze zijn er toch. En het is heerlijk, als het hart ernaar uitgaat, om ze te vinden. Nee, niet in ons isolement moeten we onze kracht zoeken; maar in de gemeenschap met hen, die éénzelfde Voorwerp van aanbidding zoeken.

Een 'rein' hart is een hart dat zich onderwerpt aan de Heer door zich te reinigen van het kwade en het goede te bedenken. Het heeft de waarheid lief en wendt zich af van de begeerten van de jeugd, zowel op het gebied van de zeden als van de leer. En 'de Heer aanroepen' wil zeggen; Zijn naam verkondigen als het Middelpunt van alle zegen.

Al in de dagen van Seth begon men – dat waren gelovigen in die dagen – de naam des Heren aan te roepen. Ananias spreekt in Handelingen 9 over de gelovigen alleen als over diegenen, die de naam des Heren aanroepen. Maar in een tijd van verval, zoals Paulus al beleefde en profetisch in omvang zag toenemen, moet er noodzakelijk worden bijgevoegd: 'uit een rein hart'. Persoonlijk moet men zijn hart zuiveren, maar dan ook uitzien naar anderen, die dit doen, om gemeenschappelijk één Voorwerp van aanbidding en navolging te hebben.

Voorafgaand aan de waarschuwing van de apostel wordt Timotheüs versterkt door een heerlijke zekerheid. En het is goed om daar enige ogenblikken bij stil te staan.

'Evenwel', zegt Paulus – al waren er mensen van de waarheid afgeweken; al vonden zij aanhang, al zou hun woord voortwoekeren als de kanker, - 'evenwel, het vaste fundament van God staat.' Wat een zekerheid, die, niet alleen Timotheüs kon en moest sterken, maar die ook voor Christus' Kerk (gemeente?) van alle eeuwen tot rijke vertroosting is geschonken. En vooral voor onze dagen van verval en naderende afval is deze zekerheid een vaste basis. Wát zich ook keert tegen de waarheid – het vaste fundament van God staat! Wat God heeft gemaakt, wat God heeft gezegd en bevestigd, het is een solide rots, die blijft te midden van het verval van de Gemeente, van de ontrouw van de mensen. Het is het fundament van God Zelf! - en tot onze verkwikking, bemoediging en lering, draagt het fundament Gods een opschrift. Het is een zegel met twee motto's. De ene zijde toont ons wat God doet. De andere zijde heeft betrekking op dat wat wij moeten doen. De ene zijde bevat de kostelijke vertroosting, dat de Heere kent, die de Zijnen zijn. Kennen is hier innerlijk kennen; al de Zijnen kennen, liefhebben.

In een tijd van verval is dat zeer belangrijk. Want dan kennen alle verlost en verloren elkaar niet. Dit was wél zo in het begin van de Gemeente. Maar later, door de afwijking, werd dit anders. In het begin kenden alle Israëlieten elkaar als vrezende één God. Maar later dacht Elia, dat hij alleen de knieën niet boog voor Baäl. Toch wist de Heere beter. Die kende de Zijnen. Immers Hij had Zelf geloof en Godskennis geschonken aan velen. Hij wist, dat er nog zeventuizend waren, die de knieën niet voor Baäl gebogen hadden, al waren ze niet zo voor Jahweh uitgekomen als Elia. Hoe vertroostend is deze gedachte voor onze dagen! Hoe zou men alle kinderen van God kunnen vinden? Ze zijn verstrooid in allerlei kerken en kringen. Ons hart kan zo echt bedroefd zijn, als het daarbij bepaald wordt. Maar het vindt onmiddellijk troost, als het eraan herinnerd wordt, dat de Heere de Zijnen kent tot aan het einde van de aarde. In het begin van de gemeente stond niemand alleen, was niemand als waarachtig gelovige onbekend. Nu zijn er duizenden gelovigen die niet als zodanig gekend worden of te kennen zijn, maar geloofd is de naam van de Heere: de Heere kent ze allen!

Als ons geloofsoog zó ziet, dan worden we verrijkt. Overal weerklinkt het 'Abba Vader!' – en nóg iets: is het voor mij niet een heerlijke gedachte, dat de Heere mij kent? Al zouden anderen mij niet kennen, de Heere wel. Hij kent mij als Zijn kind. Hij kent mij van eeuwigheid!
Dankbaarheid vervult mijn hart!

Daarom heb ik ook behoefte, Hem, die mij kent, te eren! En dan spreekt die andere zijde van het zegel het ernstige woord tot mij: 'ieder, die de naam des Heren noemt, zal zich onttrekken aan ongerechtigheid.' De naam van Christus noemen, en niet afzien van ongerechtigheid, betekent eigenlijk, dat men de naam van Christus niet noemt. Wie Jezus kent als zijn Heer, heeft de levensroeping om het kwade te laten en het goede te doen. Ongerechtigheid is iets vreselijks in de ogen van des Heere; we moeten de zonde haten, schuwen, ontvluchten. Maar dit woord geldt niet alleen alle kinderen van God, nee het richt zich ook tot alle *belijders*. 'Ieder, die de naam van Christus noemt.' Als men als Christen is gedoopt en de naam van de Heere noemt, de Christelijke naam, heeft men de roeping in overeenstemming met die belijdenis te leven. 'Onttrek u aan ongerechtigheid,' lezen we hier. En even later: 'Jaag naar gerechtigheid.' God laat ons het opschrift aandachtig lezen zodat we er troost uit putten. We zijn verblijd over het vaste fundament van God. Dat gaat niet ten onder ondanks dat zoveel wijkt en valt. We begrijpen dan wat Hij in ons leven van ons vraagt!

Nu is dit dubbel moeilijk in onze tijd. Want de Gemeente is gelijk geworden aan een groot huis, waarin vaten zijn tot eer en tot oneer. In Paulus' dagen was dit begonnen en het heeft nu een grote omvang aangenomen!

Het koninkrijk der hemelen is gelijk geworden aan een mosterzad en het wordt een boom, zodat de vogels in de lucht een nest komen maken in zijn takken. (Matth. 13: 31 en 32)

Dit zijn beelden, die ons zeggen willen: het kwaad is binnengeslopen. De vogels zijn een beeld van het kwaad. (Matth. 13:4; Op. 19:17) En het huis van God is gelijk geworden aan een groot huis, waarin zich van alles bevindt. In de Gemeente moest het kwaad niet worden toegelaten; moesten geen vaten tot oneer een plaats hebben.

Wat moeten we nu doen als de toestand van de Gemeente zo geworden is? Uit de Gemeente gaan? Uit de Christelijke Kerk? Dat is onmogelijk. Want het gehéél is zo'n verwarde toestand geworden. Er is maar één weg, één roeping: persoonlijk trouw te zijn. 'Als dan iemand zich dan van deze dingen reinigt, zal hij een voorwerp zijn voor eervol gebruik, geheiligd en van veel nut bruikbaar voor de Heere, voor elk goed werk gereedgemaakt.'

De apostel wil dus, dat wij ons 'zuiveren;' dat wij ons reinigen van de voorwerpen tot oneer (dat zijn de onbekeerde belijders) door ons van deze af te keren. Natuurlijk wordt bij die voorwerpen tot oneer allereerst gedacht aan hen, die de waarheid verkrachten. 'Keert u van dezen af.'

Maar deze aanduiding geldt állen, die een schijn van godsvrucht hebben, maar de kracht ervan verloochenen. (2 Tim. 3:5) Van alle valse leraren met hun valse leringen, van allen, die niet waarlijk de Heer eren door waarachtig geloof in Christus, moeten we ons afzonderen, opdat we zodoende persoonlijk en samen met allen, die net als wij de Heer aanroepen uit een rein hart, voorwerpen zouden zijn tot eer, afgezonderd van het kwade, geschikt om door de Heer gebruikt te worden, klaargemaakt niet tot een *enkel*, maar tot *alle* goed werk!

Timotheüs moest, als hij deze weg in getrouwheid ging, waakzaam zijn als dienaar. En dat moet iedereen doen, die jong tot de dienst geroepen worden. Want hoe makkelijk kunnen zij verstrikt worden door in te gaan op dwaze en ongerijmde vragen, die alleen worden gesteld om de nieuwsgierigheid te bevredigen. Vragen die niet tot opbouw zijn, maar twist veroorzaken! Velen willen debatteren over allerlei vraagstukken uit nieuwsgierigheid; maar men doet er dan beter aan om er niet op in te gaan. Het geeft warme hoofden en koude harten.

‘En verwerp de dwaze en onverstandige strijdvragen, in het besef dat zij conflicten voortbrengen. Een dienstknecht van de Heere moet geen ruzie maken, maar vriendelijk zijn voor allen, bekwaam om te onderwijzen, iemand die de kwaden kan verdragen. Hij moet met zachtmoedigheid hen onderwijzen die zich verzetten. Misschien geeft God hun eens bekering zodat zij tot erkenning van de waarheid komen en zij weer mogen ontwaken uit de strik van de duivel, door wie zij levend gevangen waren, om Zijn wil te doen.’ (vs 23-26)

Het gaat de apostel in alles om het doen van de wil van God. Daar was hij als jonge man mee begonnen: ‘Heer, wat wilt U, dat ik doen zal?’ Dat was in de ouderdom, vlak vóór zijn sterven, zijn leven en streven gebleven.

Er waren belijders, die in slaap waren gevallen. En zij waren nu tegenstanders geworden. De apostel wilde, dat zij weer ontwaken om de wil van God te doen. Nu, dan moesten de dienaren van de Heere zulke tegenstanders met zachtmoedigheid terechtwijzen. Ze moesten zich niet laten verleiden om met hen te gaan strijden, want dit zou ruzie veroorzaken. Ze moesten ook niet hard over anderen oordelen, maar vriendelijk zijn tegenover allen, bekwaam om te onderwijzen, verdraagzaam; ze moesten zich niet hoog boven anderen verheven voelen, maar in onderworpenheid en zachtmoedigheid onderwijzen degene, die van de waarheid waren afgeweken, met het gebed, dat God hun misschien bekering zou geven tot erkenning van de waarheid. – Was het maar zo dat vele dienstknechten van de Heere wat vriendelijker zouden zijn! Vriendelijkheid wint het hart, wat door een debat zelden of nooit geschiedt. Bekwaam om te onderwijzen wil zeggen: geschikt om op te voeden. En daartoe is Gods wijsheid nodig.

Gelukkig, als alle gelovigen, die de waarheid van God kennen, persoonlijk trouw zijn en dan in zo’n gezindheid wandelen tegenover hun medebroeders. Gelukkig vooral, als alle jonge strijders, jonge dienstknechten van de Heere, die zich hebben afgezonderd van de voorwerpen van oneer en verenigd met hen, die de Heer aanroepen uit een rein hart, zich vriendelijk, nederig en zachtmoedig openbaren tegenover andersdenkenden en tegenover hen, die van de waarheid afgeweken zijn, ja, zelfs tegenover tegenstanders.

ZWARE TIJDEN

2 Tim. 3: 1-13

Paulus wees nu door de Geest van God zijn zoon Timotheüs op de zware tijden, die komen zouden. Ze zijn niet lang na zijn heengaan gekomen. Maar zijn woorden waren toch eigenlijk een profetie voor latere tijden, want hij spreekt over 'de laatste dagen.'

We willen er echter niet over twisten wélke dagen de laatste zijn, want wat onze dagen betreft weten we wel uit ervaring, dat ze zwaar zijn en volledig het kenmerk dragen van de laatste dagen, die de apostel beschrijft.

In goddeloosheid zouden de mensen toenemen, had Paulus vroeger geschreven. Enfin, hij toont nu aan, hoe in de laatste dagen juist de *godsdienstige* mensen zo verkeerd zouden zijn.

Aan de Romeinen had hij geschreven, hoe zondig de *heidenen* waren. Vergelijk nu die beschrijving uit het eind van het eerste hoofdstuk van de brief aan de Romeinen eens met de beschrijving hier; dan zult u zien, dat van de belijdende Christenheid precies hetzelfde wordt gezegd als van hen, die God niet kenden.

Eén ding echter wordt tegen de Romeinen niet gezegd, omdat dit alleen toepasselijk was op de belijdende Christenen: 'Ze hebben een schijn van godsvrucht, maar hebben de kracht ervan verloochenend.' (vs 5)

Godsvrucht is een grote zegen; ze heeft de belofte van het tegenwoordige en het toekomstige leven.

Er is geen lot, geen werk, geen staat,
Waarbij godzaligheid u schaadt,
Maar altijd geeft zij baat.

Niettemin is godsvrucht, die alleen uiterlijk vertoond wordt, niets. Ze heeft geen kracht. Godsvrucht is een innerlijke toestand van gemeenschap met God.

En dát wordt nu juist gemist bij de grote massa in de laatste dagen.

Men handelt naar eigen wil en gedachten en houdt niet waarachtig rekening met de wil van Gods en Gods gedachten.

Liefhebbers van zichzelf zijn de mensen, liefhebbers van het geld, liefhebbers van genot.

Deze drie dingen typeren hen wel in hoofdzaak. In alles egoïsten. En liefhebbers van God?... Geen sprake van! Ze zijn kwaad, lasteraars, haters van God, smaders, hoogmoedigen, grootsprekers, bedenkers van slechte dingen, ongehoorzaam aan hun ouders, onverstandig, trouweloos, zonder natuurlijke liefde, onverzoenlijk, onbarmhartig.

Wat een beschrijving! Eens van de heidenen gegeven in Romeinen 1:29-32. en nu bijna in dezelfde bewoordingen getuigd van hen, die de naam Christenen dragen, in 2 Timotheüs 3:1-4.

We willen voor onszelf er eens even over nadenken, in hoeverre de openbaring van ons, jongeren of ouderen, gekenmerkt wordt door één van deze dingen. Wat is er veel egoïsme, de wortel van alle zonde! Veel ongehoorzaamheid, onttrekking aan het gezag, ondankbaarheid, onverdraagzaamheid, opgeblazenheid! Wat hebben in onze dagen velen het genot lief, en stellen dat boven de liefde tot God en Zijn dingen! Er is niets noodlottiger dan het schijn-Christendom. Want daarachter verbergen zich alle slechte gedachten van een verkeerd hart.

Daarom zegt de apostel tot Timotheüs, als hij over hén spreekt, die ogenschijnlijk godsvrucht bezitten, mar de kracht ervan verloochenen: 'Wendt u van dezen af.' (vs 6)

Paulus had tot Timotheüs gezegd, dat hij zich moest reinigen van de voorwerpen voor oneervol gebruik. Dat wil zeggen, dat hij als een geheiligd voorwerp zich bij de voorwerpen voor eervol gebruik zou voegen en de anderen laten waar ze waren. Maar hier zegt hij, met andere woorden: Keer deze mensen, die zó zijn, als hier beschreven, de rug toe.

De vorm van godsvrucht wordt hier gesteld tegenover de kracht van de godsvrucht. En die kracht is Christus, waarachtig door de ziel gekend.

Om de godsvrucht te bezitten, moet men eerst het leven hebben.

Daarom lezen we in vers 12: 'En ook allen die godvruchtig willen leven in Christus Jezus, zullen vervolgd worden.' Een van de kenmerken van hen, die alleen de vorm van de godsvrucht hebben, is: onheilig.

Onheiligen kunnen niet godvruchtig zijn. en godvruchtig kan men alleen zijn, als men in Christus Jezus is.

Moeten we ons dan niet van mensen, die zich zo vroom voordoen, maar in werkelijkheid het vlees met zijn begeerlijkheden dienen, met beslistheid afkeren, ja, een afkeer hebben?

Immers, er zijn er onder hen, die zich zo verkeerd openbaren, die de huizen binnensluipen en vrouwtjes in hun macht krijgen die met zonden beladen zijn en door allerlei begeerten gedreven worden, die altijd leren en nooit tot kennis van de waarheid kunnen komen (vs 6,7).

'Vrouwtjes' zegt de apostel. Een verachtelijke term voor de vrouw. Want de onbeduidendheid van deze vrouwen moest hier worden aangetoond. De geestelijke gesprekken van deze vrouwen moesten eigenlijk haar zondig leven, haar hart vol begeerten, bedekken. Leergierig waren ze genoeg. Over de dingen praten wilden ze ook wel. Maar het was allemaal vorm, allemaal uiterlijk.

Dit zou tot gevolg hebben, dat zij nooit tot de kennis van de waarheid zouden komen.

Hier zijn dus verleiders en verleiden. De 'vrouwtjes' het minst schuldig, maar toch schuldig. Omdat ze niet in de waarheid stonden, als zwakkelingen misleid, en nu zedelijk verdorven. Maar ook geestelijk zou er bederf heersen. Niet alleen verleiders zijn er, nee, ook bedriegers. Evenals Jannes en Jambres zich tegen Mozes verzet hebben, zo zouden deze Christelijke schijn-belijders de waarheid weerstaan. 'Verdorven gezindheid' wordt van hen gezegd, 'en wat het geloof betreft verwerpelijk.' (vs8) En nu zouden ze wel toenemen, maar de leugen zou voor ieder duidelijk worden. ze zouden zichzelf tenietdoen.

Wat is er veel zedelijk en geestelijk verderf in de Christenheid in onze dagen! En is het niet opmerkelijk, dat allerlei dwaalleringen door vrouwen zijn ingevoerd?

Christian Science door mevrouw Eddy; Zevendedags-adventisme door mevrouw White; Spiritisme door Fox en Elise van Calcar; Theosophie door mevrouw Blavatsky. Het is een en al getheologiseer, maar nooit komen ze waar ze zijn moeten! Alles namaak, die echter blijkt van geen kracht te zijn! Evenals Jannes en Jambres moeten ze bij de openbaring van ware levenskracht uitroepen: 'Dit is Gods vinger!'

Hoe druist ook dat - wat de apostel hier voor de Christenheid zegt - in tegen de bewering van velen. Velen beweren dat de Christelijke Kerk op aarde nog een toekomst tegemoet gaat. Paulus leert ons, wat ook Johannes in de Openbaring laat zien, dat de Christelijke Kerk meer en meer tot verval zal raken, zodat zij geheel tot de afval zal komen. Dit neemt echter niet weg dat God, zoals in Israëls vervaltijd onder de Richteren, oplevingen en opwekkingen kan geven door persoonlijke trouw van Zijn dienstknechten.

In treffende tegenstelling tot het geestelijke bederf staat de goede gezindheid van Timotheüs. Deze mens van God stond vlak tegenover al dit kwaad, omdat hij nauwkeurig had onderzocht wat Paulus leerde en deed, en hij werd door dezelfde gezindheid geleid. Hij had met grote nauwkeurigheid niet alleen Paulus' leer nagevolgd, maar ook zijn wijze van doen. Paulus was een toegewijd Christen. En Timotheüs had dit voorbeeld gevolgd. Bij hem was, zoals bij Paulus, de godsvrucht openbaar geworden.

Paulus' voornemen, het doel van heel zijn dienst, was: Christus te verheerlijken; geloof te openbaren; lankmoedig te zijn tegenover de tegenstanders; liefde te openbaren naar de zielen van de mensen. En ondanks alle vervolgingen en alle lijden volhardde hij in deze toegewijde dienst. Hoe ontzaglijk veel heeft hij moeten doorstaan! Timotheüs was er in Antiochië, Iconium, en Lystre getuige van geweest. Maar zijn getrouwe God had hem uit alles gered (vs 11b), soms op de merkwaardigste wijze, soms doordat de vijand dacht, dat Paulus dood was.

Welk een trouw vervulde het hart van Timotheüs, dat hij, ondanks dat hij alle moeiten en ellenden kende, die over zijn vader in Christus gekomen waren, toch hem navolgde!

Hoezeer hebben we in onze dagen zulke jongeren nodig, die zich met toewijding geven in de dienst van de Heer!

En Paulus waarschuwt Timotheüs ervoor, dat het niet beter zou worden. Aan herstel van de Christenheid hoefde hij niet te denken.

'Maar slechte mensen en bedriegers zullen van kwaad tot erger gaan, zij misleiden en worden misleid.' (vs 13). Dit moest Timotheüs echter niet afvoeren van de weg van de toewijding, die hij in navolging van Paulus bewandelde.

En dit moet ook ons niet beïnvloeden. Integendeel, we worden geroepen tot *persoonlijke* trouw, waar een herstel *van het geheel* niet mogelijk is.

Het is een 'natuurwet' voor de discipelen van Jezus dat zij vervolgd worden, wanneer zij zoals de Meester godvruchtig willen leven (vs 12). De wereld haatte Jezus en haat ook Zijn volgelingen. Die vervolging van de wereld hoeft niet te bestaan uit gevangenisstraffen en geselslagen; ze kan ook bestaan uit achteruitzetting en bespottung, uit zedelijke vervolging van de kant van hen die alleen ogenschijnlijk de godsvrucht bezitten. Een dergelijke vervolging kan soms erger zijn dan ergens te worden opgesloten. Ze kan dag aan dag pijn doen.

Maar is de Heer niet een Helper voor hen die godvruchtig willen leven? Hebben de drie jongelingen uit Babel dit niet ervaren? En Daniël?

Zware tijden heiligen het geloof, sterken het geloof.

Zo willen we dan te midden van de zware tijden – God geeft ons hiervoor Zijn genade! – de kracht van de godsvrucht openbaren.

HET WOORD DAT LEVEN GEEFT EN STEUN

2 Tim. 3:14-17

In het bijzonder in zware tijden zijn er slechte mensen, die van de toestanden gebruik maken om anderen te verleiden. Het gevolg is dat ze ook zelf verleid worden, zodat allen in verwarring raken. Paulus profeteert voor de laatste dagen, als er zware tijden zullen zijn, dat men van kwaad tot erger zal komen. Het ongeloof zal steeds brutaler optreden; de goddeloosheid zal toenemen. Het verval zal de afval naderen en er ten slotte in overgaan. In onze dagen zien we de vervulling voor onze ogen. Daarom is het niet de roeping van de getrouwen om hervorming of herstel proberen te bewerken. Nee, we worden vermaand, ons af te wenden van deze bozen, en, al is het met vervolging, godvrezend te leven in Christus Jezus.

Zo bijzonder belangrijk zijn dan ook de woorden, die de apostel nu laat volgen. Woorden, die de grond aanwijzen, waarop we te midden van alle tijden standvastig kunnen blijven staan en bekwaam kunnen worden tot alle goed werk.

Gelukkige mensen, die vooral als het verval zo erg wordt en men eigenlijk al door afval omringd is, een houvast hebben!

Dat houvast is ten eerste de waarheid, die ons van Godswege door anderen is toevertrouwd; het tweede houvast is het ingegeven Woord van God.

‘Blijft u echter bij wat u geleerd hebt en waarvan u verzekerd bent, omdat u weet van wie u het geleerd hebt’ (vs 14).

‘en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof dat in Christus Jezus is’ (vs 15).

Ziedaar de twee dingen, waarop het geloof van Timotheüs rustte. Het was het Woord dat hem leven gaf en steun.

Mondeling waren hem alle dingen meegedeeld door de apostel. En hij was er volledig van overtuigd, dat ze de waarheid van God waren, want hij wist van wie hij ze had geleerd. Wat Paulus hem mondeling onderwezen had, kwam rechtstreeks van God, dat was Goddelijk. In 2 Timotheüs 1:13 had Paulus gezegd: ‘Houd u aan het voorbeeld van de gezonde woorden die u van mij gehoord hebt.’ En in 2 Timotheüs 2:2 en 7 zegt Paulus: ‘En wat u van mij gehoord hebt, vertrouw dat toe aan trouwe mensen, die bekwaam zijn om ook anderen te onderwijzen... Let wel op wat ik zeg.’

Maar hier, door te zeggen ‘van wie u het hebt geleerd,’ legt de apostel nog méér de nadruk op het gezag, dat hij van God had ontvangen. Rechtstreeks van God had hij openbaringen gekregen, en deze had hij met het gezag van God doorgegeven.

Timotheüs nu moest blijven in hetgeen hij op deze wijze had geleerd. In 1 Korinthe 2:12-14 heeft Paulus gezegd, dat Hij de Geest, die uit God is, ontvangen had en wel om te weten de dingen, die ons door God geschonken zijn; dat de woorden, die hij sprak, (natuurlijk waar hij de waarheid Gods verkondigde,) niet woorden waren, die menselijke wijsheid leerde, maar woorden die de Geest leerde, geestelijke dingen door geestelijke woorden mededelende; en dat alleen de geestelijke mens deze dingen kon ontvangen met onderscheiding. Dit zijn drie belangrijke dingen. In vers 12: de openbaring van God door de Geest rechtstreeks aan Paulus; in vers 13: de overbrenging van de geopenbaarde waarheid in woorden, die de Geest leert; in vers 14: de ontvangst van deze waarheid door dezelfde Geest. De autoriteit van de door alle apostelen en profeten geopenbaarde waarheid staat hiermee vast. Paulus, Petrus, Johannes, ze spreken door de Geest en deelden deze gedachten van God, die ze door de Geest leerden kennen, mee. Timotheüs zelf had ze niet rechtstreeks ontvangen, doch door bemiddeling van Paulus. Dit was echter hertzelfde, alsof ze hem persoonlijk door de Geest geopenbaard waren. Want hij wist, dat de mondelinge mededelingen van Paulus gezag van God hadden. Wat een rust voor het hart van Timotheüs! Maar ook: wat een

verantwoordelijkheid voor hem, om te blijven bij hetgeen hun op deze wijze was geleerd! Hoewel Timotheüs zelf niet de openbaring had gekregen, had hij toch een even vaste grondslag voor zijn geloof als Paulus. Want deze had hem, in de uitoefening van zijn bediening, de waarheid van God geopenbaard. Welnu, net als Timotheüs moeten wij blijven bij, vasthouden aan de waarheid, waarin mannen Gods, die door de Geest spraken, ons onderwezen hebben.

Maar er is nóg iets, dat steun gaf: niet alleen de mondelinge, doch ook de schriftelijke mededeling van de dingen. Er waren namelijk heilige Schriften, de Schriften van het Oude Verbond. Timotheüs had die van jongs af geleerd en ze hadden hem onderwezen in de weg tot behoudenis. Deze Schriften stonden gelijk met de woorden, die door de Geest tot de apostel gesproken waren. Ze hadden het gezag van God. Men hoefde er niet aan te twijfelen. Ze gaven volkomen zekerheid. Heilige Schriften! Dat zijn ze door de kostbare inhoud ervan, die door God is ingegeven. Heilige Schriften! Dat zijn ze, omdat het geschreven bladen zijn, die een kind kan lezen en waaruit de gelovige álle geestelijk onderwijs ontvangt, dat hij nodig heeft.

Maar sinds de openbaring van God in Christus was gekomen, was de zaligheid alleen mogelijk door het geloof, dat is in Christus Jezus.

Timotheüs had dus in zijn prille jeugd Gods Woord gelovig aangenomen, dat hem uit de heilige Schriften was geleerd, en toe hij hoorde van Christus Jezus, had hij Hem gelovig als zijn Zaligmaker erkend. En die van God gegeven Schriften kunnen wijs maken, onderwijzen tot zaligheid. Voor alles, wat met ons eeuwig heil in verbinding staat, hebben we Schriften nodig. Bedenken we wel, dat het hier gaat om de Oudtestamentische Schriften, die in onze tijd zo vaak als minderwaardig terzijde worden gezet. Timotheüs leerde aan de knie van zijn moeder en grootmoeder uit de Heilige Schriften van het Oude Verbond. Laten wij, ouders en opvoeders, toch van deze vrouwen leren! Laten we de mooie geschiedenissen van het Oude Testament toch aan onze kinderen voorlezen en verklaren! We kunnen ze niet bekeren en bewaren. Maar we kunnen ze wel in verbinding brengen met het Woord, dat ook hún leven en steun geeft. En we merken op, dat, al gaat het hier alleen over het Oude Testament als gesproken wordt over de heilige Schriften, die Timotheüs van jongs af al kende, precies hetzelfde waar is van de Nieuwtestamentische Schriften.

Paulus had vroeger al aan de broeders in Rome geschreven: 'Hem nu Die in staat is u vast te doen staan, overeenkomstig mijn Evangelie en de prediking van Jezus Christus, overeenkomstig de openbaring van het geheimenis, dat door de tijden der eeuwen heen verzwegen was, maar dat nu geopenbaard is en door de profetische Schriften onder alle heidenen, bekendgemaakt is. ...aan Hem, de alleen wijze God, zij door Jezus Christus de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid!' (Rom. 16:25-27). Hij stelt daar dus de Nieuwtestamentische Schriften gelijk met de profetie van de Schrift, waarvan Petrus zegt, dat ze destijds niet door de wil van een mens, maar door heilige mensen van God, door de Heilige Geest gedreven, hebben gesproken. (2 Petrus 1:20 en 21).

En Petrus, die zijn tweede brief ongeveer gelijk geschreven heeft met de tweede brief van Paulus aan Timotheüs, plaatst daarin Paulus' schriften in de rij van de profetische Schriften. Hij zegt toch van Paulus' brieven, dat de onkundige en onstandvastige mensen ze verdraaien, gelijk ook de andere Schriften. (2 Petrus 3:16). In de dagen dat Paulus en Petrus deze brieven schreven, was er al een aantal nieuwtestamentische Schriften die als gezaghebbend door de gemeenten werden erkend en overal als zodanig in het openbaar werden gelezen. Met deze brief aan Timotheüs was zelfs het aantal Brieven van Paulus compleet. – Hoewel het dus, als over Timotheüs' kennis van de heilige Schriften van jongs af gesproken wordt, dat om de Schriften van het Oude Verbond gaat, moeten we toch onmiddellijk bedenken, dat daaraan de nieuwtestamentische Schriften met hetzelfde gezag zijn toegevoegd.

De apostel vervolgt dan ook: 'Heel de Schrift is van God ingegeven.' (vs 16).

Sommigen vertalen: 'Alle Schrift, van God ingegeven, is nuttig.' Het Nederlands Bijbelgenootschap heeft in haar nieuwe vertaling: 'Elke van God ingegeven Schriftplaats, enz.' Maar uit het verband blijkt heel duidelijk, dat men hieruit nooit mag opmaken, dat *wij* zouden hebben uit te maken wat wel of niet ingegeven zou zijn. 'Alle Schrift' of 'Elke Schriftplaats' slaat op de te voren genoemde oudtestamentische Schriften en op de daarmee, wat de autoriteit betreft, gelijkstaande profetische nieuwtestamentische Schriften. (Romeinen 16:26; 2 Petrus 3:16)

Wat een rust voor het geloof! Niet alleen is de waarheid, die de Schriften bevatten, door inspiratie gegeven, maar de Schriften zelf zijn ingegeven van God. Johannes zegt ons, dat Jezus nog vele andere tekenen in de tegenwoordigheid van Zijn discipelen heeft gedaan, die niet geschreven zijn in dit boek, en dus niet in de heilige Schriften zijn opgenomen. (Johannes 20:30; 21:25). Maar *wát* opgeschreven is, is door ingeving opgeschreven.

Er zijn nog andere woorden, van God gekomen, gesproken, maar ze horen niet tot de Schriften. Wat echter tot 'alle Schrift' behoort, is ingegeven, door Gods Geest ingeademd, ingeblazen, zodat wij er op kunnen steunen als op iets van Goddelijke oorsprong. Onze Heer en Zaligmaker Zelf heeft het gezag van de oudtestamentische Schriften bewezen, door er Zich op te beroepen en te zeggen: 'De Schrift kan niet gebroken worden.' (Joh. 10:35) En Hij heeft de woorden, die Hij sprak, wat de inspiratie betreft op één lijn geplaatst met de woorden van Mozes. 'Indien u zijn Schriften niet gelooft, hoe zult u Mijn woorden geloven?' Hij heeft het 'Er staat geschreven!' gebruikt als het eind van alle tegenspraak.

Daaruit volgt dan vanzelf, dat de Schriften ons niet *alles* geven wat geprofeteerd of in de wijsheid van God is gezegd. Alleen dat, wat nodig is tot onze onderwijzing, tot voedsel voor onze ziel, is er ons in gegeven. Daarom zegt de apostel verder: 'En nuttig om te leren, te weerleggen, te verbeteren en te onderwijzen in de gerechtigheid.'

Alle Schrift is dus ingegeven. En alle Schrift bevat voor alle tijden, wat God heeft willen geven voor de verlossing van de Zijnen: het richtsnoer, waarmee alles moet worden geregeld en beoordeeld. De Schrift leert ons allereerst de waarheid van God. Dan weerlegt ze ons ook: ze spreekt tot ons hart en raakt ons geweten. Vervolgens verbetert ze: ze corrigeert ons, herstelt ons. En ten slotte is ze nuttig tot het verkrijgen van geestelijk inzicht en geestelijke kennis in de gerechtigheid; zoals de apostel in Hebrëeën 4:12 zegt, dat het Woord Gods, levend en krachtig, scherper dan enig tweesnijdend zwaard, in ons binnenste scheiding maakt, opdat we zouden oordelen onze gedachten en de overleggingen van ons hart, en zouden wandelen in praktische gerechtigheid.

Welnu, door aldus mondeling en schriftelijk de verzekeringen van God te hebben, het Woord, dat leven en steun geeft, bezit ik alles om 'opdat de mens die God toebehoort volmaakt zou zijn, tot elk goed werk volkomen toegerust.' (vs 17). Ik heb niets anders nodig. Wat niet met de Bijbel in overeenstemming is, verwerp ik onvoorwaardelijk. Voor het gezag van de Bijbel – voor Oud en Nieuw Testament – buig ik mij als voor een Goddelijk gezaghebbend Woord met een gelukkig en dankbaar hart. En ik bid daarbij om de leiding van de Geest, die alles schreef, opdat ik alles goed zou ontvangen en als toetssteen gebruiken. Johannes zegt: 'Gij hebt de zalving van de Heilige en gij weet alle dingen.'

De Heilige Geest woont in ons en geeft ons geen nieuwe openbaringen, - want het Woord van God is vervuld, zegt de Schrift in Kol. 1:25, - maar stelt ons Gods wil voor, deelt ons Gods gedachten mee, zodat we in alle waarheid worden ingeleid, ook in betrekking tot de toekomstige dingen; en vooral worden beziggehouden met Hem, die de waarheid is, en die in 'alle Schrift' steeds te vinden is. Het doel van God met de Schriften, die Hij gaf, is: te bewerken, dat de mens Gods, (d.i. de mens, die door

het Woord van God tot leven kwam,) volkomen is, dat wil zeggen: volmaakt of volmaakt toegerust, tot alle goed werk. Naar de wil van God, die hij door de Schriften kent, is hij volkomen geschikt, ten volle toegerust, om alle goed werk te doen, mits hij naar die Schriften hoort en handelt. Anders kan hij misschien *enig* goed werk doen, maar niet *alle*.

Onze héle taak kunnen wij als mensen Gods verrichten door de Schriften. Toegerust worden waartoe God ons roept, de taak te verrichten naar Gods gedachten. De Schriften werken in de mens Gods en maken hem bekwaam om naar buiten in alle goed werk zich te openbaren. Welk een zekerheid hebben we dan in het Woord! Welk een steun ook door alles waartoe het ons in staat stelt!

TROUWE EN ONTROUWE DIENSTKNECHTEN

2 Tim. 4:9-22

Verscheidene personen worden ons in het slot van deze brief onder de aandacht gebracht. Zij hebben op verschillende wijzen laten zien, getrouwe dienstknechten te zijn geweest. De apostel noemt hun namen met vermelding van hun deugden, en hij richt in het bijzonder hun oog op de kroon, die de rechtvaardige Rechter aan allen die Zijn verschijning liefhebben, als beloning zal geven, in de toekomstige dag.

Ook voor hemzelf is de gedachte daaraan een rijke vertroosting.

Paulus zat in de staatsgevangenis. Het was voor hem een moeilijke tijd. De omstandigheden waren voor zijn geest, ziel en lichaam zo pijnlijk. Een gevoel van alleen en verlaten te zijn, nu hij een oude man was geworden en straks zo zijn leven in eenzaamheid zou moeten eindigen, kwam over hem.

Van Demas, eens door de apostel vermeld onder zijn medewerkers, (Filémon :24) en kort daarop nog eens genoemd, zonder meer, als Paulus aan de Kolossers schrijft, (Kol. 4:14) wordt nu tegen Timotheüs gezegd, dat hij de apostel heeft verlaten. (vs 10). En de reden was droevig: Demas had de tegenwoordige eeuw liefgekregen. En zijn reis naar Thessalonika stond stellig daarmee in verband. Bij de eerste gevangenschap was Demas de apostel trouw gebleven. Maar nu deze weer gevangen zat en op zo'n wijze, dat er geen hoop meer scheen te zijn op bevrijding, werd hij moedeloos. Uit angst voor wat ook hem kon overkomen, verliet hij Paulus en reisde naar Thessalonika om zijn oude beroep weer uit te gaan oefenen. De weg van Paulus was hem blijkbaar te gevaarlijk. In plaats van, zoals eerst, de verschijning van de Heer lief te hebben, had hij de tegenwoordige eeuw liefgekregen. We moeten die woorden niet verkeerd begrijpen. Hij had niet de wereld liefgekregen. Hij was geen ongelovige geworden. Dan zou de apostel zich scherper en heel anders hebben uitgesproken. Nee, Demas was ontrouw geworden aan zijn *roeping*. De dienst van het Evangelie verliet hij, (niet Christus verliet hij) om terug te keren tot zijn handel en zaken. Dáárbij waren de gevaren niet zo groot; dááaraan waren meer voordelen verbonden. Maar – dan kon hij niet met een verblijd hart de verschijning van de Heer verwachten! Immers, had God hem als arbeider in Zijn oogst uitgezonden, dan was hij nu zijn roeping als zodanig ontrouw geworden.

Hoe diep moest het hart van de apostel bedroefd zijn, toen hij zag, hoe Demas, die zich eens zo geheel aan het werk van de Heer gaf, nu voor de lijdensweg terugschrok, om liever een rustige en voordelige weg te bewandelen in de dingen van de tegenwoordige eeuw, van dit aardse leven. – Zulke Demas-naturen zijn er ook nu nog. Door Demas-ontrouw worden in onze dagen velen gekenmerkt. Is werkzaam zijn voor de Heer, met al de moeite eraan verbonden, echter niet van veel meer waarde dan geld verdienen en het rustig en goed hebben?

Met Crescens en Titus was het anders gesteld. Zij verlieten Paulus niet, zoals Demas. Misschien hadden ze wel goede redenen om naar Galatië en Dalmatië te gaan. Maar in het verband, waarin hij hun namen noemt, ligt toch misschien wel de gedachte verborgen, dat de apostel voelde, hoe hun plaats in moeilijke uren eigenlijk bij hem moest zijn geweest.

Maar nu – de apostel was toch niet helemaal alleen; hij noemt enigen op, die hem trouw waren gebleven.

'Alleen Lukas is bij mij.' Deze geliefde geneesheer, Paulus' trouwe metgezel op de meeste van zijn reizen, was in zijn omgeving. Tychicus – óók een trouwe broeder, die de Heer belonen zou – had hij zelf weggezonden naar Efeze. Maar zijn vriend Lukas kon hij niet missen.

Het zal voor Paulus een lichtstraal geweest zijn in het duister van het lijden, de medewerker, medegevangene van vroeger, nu zo dichtbij zich te hebben. Hoeveel smaad en verachting had deze

mét de apostel verdragen! Hoe had hij de gevaarlijke zeereis naar Rome meegemaakt en schipbreuk geleden! Lukas was méér dan een arts voor zijn lichaam: hij was zielentrouwer, een trouwe verzorger en steun. Is het niet of hier een lach klinkt door de tranen heen? Alléén gelaten! En toch – is er nog een vriend bij hem! Een vriend in de benauwdheid. Een die, net als Onesíforus, zich niet voor Paulus' ketenen schaamde. Vriendelijke verkwikking! – Het zijn er weinigen, die trouw blijven in hun liefde. Maar ze zijn er toch ook nú nog, al zijn het er maar enkelen.

Echter – Paulus had behoefte aan een twééde vriend; en wel aan een zeer bijzondere. Zijn geliefd kind in het geloof wilde hij nog zien vóór hij heenging. Had hij niet van hem getuigd, dat hij 'het werk van de Heer werkte evenals hijzelf'; dat hij hem in het evangelie als zijn medearbeider had gediend; dat hij niemand had, zo gelijkgezind met hem, en zo getrouw in alles en voor alles zorgend? Als een vader op zijn sterfbed, die, voor deze aarde te verlaten, een zoon, aan wie hij zijn vertrouwen heeft kunnen schenken, nog eens de hand wil drukken, zo wenst Paulus, dat Timotheüs uit Efeze tot hem zou komen. En omdat de tijd van zijn heengaan naderde, drong hij erop aan, dat hij spoedig, vóór de winter, zou komen. (vs 6,9,21). Hoe vurig wenste hij zijn echt kind in het geloof te aanschouwen, bij zich te hebben! En twee dingen vraagt hij hem: ten eerste om Markus mee te nemen, en ten tweede om de mantel en de boeken en perkamenten mee te brengen, die hij in Troas bij Carpus had gelaten. Wat is dat laatste mooi! Dezelfde Paulus, die met pen grote en belangrijke leerstukken heeft geschreven, de hoogste waarheden heeft ontwikkeld, openbaart zich nu in zijn eenvoud en ook in zijn goed vertrouwen, door voor de kleine dingen van het dagelijks leven zijn belangstelling te tonen. Wat is dat laatste ook aandoenlijk! Zojuist had hij tot Timotheüs gesproken over de verschijning en het koninkrijk van Christus, over de kroon van de gerechtigheid, die hem gegeven zou worden; en nu vraagt hij om zijn mantel en boeken! Alles is zo echt natuurlijk, zo echt menselijk begrijpelijk. In de onderaardse kerker had Paulus het koud en wenste dus meer bedekking. En hij had er ook behoefte aan zijn boeken en perkamenten. Zouden de boeken de Schriften zijn geweest? In Daniël en Lukas (9:2; 4:17-20) wordt het woord boeken voor de Schriften gebruikt.

'Vooral de perkamenten.' Op perkament schreef men wat bewaard moest blijven. Wat het ook zij, Paulus hechtte waarde aan zijn boeken en perkamenten; hij wilde ze in zijn ledige tijd in zijn gevangenschap gebruiken. Is het dan tevergeefs, dat de Heilige Geest ons dit tafereel schildert? Leert het ons niet, dat deze dienstknecht van God niet uit overdreven vroomheid zijn lichaam verwaarloosde? Leert het ons niet, dat hij altijd ijverig, altijd bezig was; dat hij ook nog andere boeken had dan de Schriften, die hij nuttig vond? Ook is het treffend, dat Paulus Timotheüs vraagt om Markus mee te brengen! Het toont ons duidelijk, hoe verzoeningsgezind hij was; hoe hij wist te waarderen, wanneer iemand zijn weg verbeterde.

'Neem Markus mee.' Er klinkt een blijde klank in deze woorden. Een klank, die spreekt van Gods genade. Johannes Markus was op de tweede zendingsreis met Paulus en zijn oom Barnabas meegegaan. Misschien op aanraden van Petrus, die hem zijn geestelijke zoon noemt. Maar midden op die reis keerde Markus terug; hem ontbrak de moed om het werk voort te zetten. Het is dan ook alleszins begrijpelijk, dat Paulus later, als Markus bij de derde reis weer meewil, - hoe Barnabas ook voor zijn neef pleit, - hem niet wil meenemen. Daardoor ontstond verbittering tussen Barnabas en Paulus. Barnabas nam Markus mee en we horen niets meer over hun reis. Paulus echter werd door de genade Gods door de broeders aanbevolen, en we hebben heerlijke reisverhalen over hem. Maar wat is nu zo verblijdend? Dat Markus later zijn fout erkent, en zich inspant om in alles Paulus terzijde te staan. ook met Barnabas is het terecht gekomen. Paulus schrijft na zijn derde zendingsreis aan de Korinthiërs: 'Of hebben alleen ik en Barnabas geen recht om niet te werken?' (1 Kor. 9:6). Hij noemt Barnabas dus in liefde weer zijn medearbeider. En hier tot Timotheüs zegt hij over Markus: 'want hij is mij van veel nut voor de dienst.' In de korte brief aan Filémon noemde hij hem zijn medearbeider.

Aan de Kolossers schreef hij: 'Zo Markus tot u komt, ontvangt hem.' En nu wil hij hem zien, want hij is hem zeer nut tot de dienst! Wat een mooi getuigenis van die destijds ontrouwe dienstknecht! De genade van God genade is zo groot, dat Hij zó alles ten goede keert! Verwijdering moet er helaas wel eens ontstaan; door misverstand en ontrouw. Maar inkeer is mogelijk en bereidheid tot vergeving en verzoening is een vereiste. De liefde bedekt alle dingen, gelooft en hoopt!

Timotheüs nu moest deze Markus meebrengen als hij kwam. Maar hij moest óók oppassen voor de vijand. Alexander, de kopersmid, - misschien uit Handelingen 19:33, daar Timotheüs te Efeze was, toen Paulus schreef, - had Paulus veel kwaads aangedaan; hij had zijn woorden zeer tegengestaan. Hij was waarschijnlijk naar Rome gereisd, om in het rechtsgeding tegen Paulus te getuigen. De apostel roept nu over deze vijand de vergelding van de Heere in. Deze hele brief draagt het karakter van gerechtigheid, zowel om de trouwe strijders te belonen, als om de tegenstanders naar hun werken te straffen. De apostel waarschuwt Timotheüs, zich voor deze vijand Alexander te wachten. Als deze zo tegen de krachtige Paulus was opgetreden, hoe zou hij het dan zijn schuchtere, geestelijke zoon misschien moeilijk maken en aanvallen! (vs 14 en 15).

En dan opent Paulus nog eenmaal zijn hart voor zijn zoon.

'Niemand' en 'allen.' Dat zijn hier wel vlijmscherpe en tevens diep-smartelijke woorden. Bij de Romeinen mochten de vrienden de beschuldigde vergezellen voor de rechtbank om in zijn voordeel het woord te voeren, of om hem hun sympathie te betuigen. Maar bij Paulus was bij zijn eerste verantwoording voor de Romeinse rechter, niemand bij hem geweest; allemaal hadden ze hem verlaten! Welk een verschil met de aandoenlijke tonelen van aanhankelijkheid, die we beschreven vinden in Handelingen 20:37; 21:5! Niettemin roept Paulus over hen niet de vergelding van de Heere in. Integendeel, hij is verre van elke bitterheid en hij bidt voor hen, wie het aan moed heeft ontbroken, dat het hun niet mocht worden toegerekend. Nee, de moedige strijder is niet terneer gebogen, ook niet door dit trieste vergeten en verlaten zijn in deze kritieke dagen. Had hij niet, toen allen hem verlieten, ervaren, dat de Heere hem bijstond en versterkte?

Dezelfde Heere, die met hem gesproken had op de weg naar Damaskus, die hem geroepen had om het evangelie van God te prediken, die te Korinthe tot hem gezegd had (Hand.18:9): 'Wees niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet,' en te Jeruzalem (Hand. 23:11): 'Heb goede moed, Paulus, want zoals u in Jeruzalem van Mijn zaak getuigd hebt, zo moet u ook in Rome getuigen' diezelfde Heer had hem – hij zegt het met grote dankbaarheid! – in deze moeilijkste uren niet verlaten. 'De Heere heeft het recht lief en zal Zijn gunstelingen niet verlaten.' (Psalm 37:28). Aan de Hebreëen schreef Paulus eens: 'Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u besliste niet verlaten. Daar zeggen wij met goede moed: De Heere is voor mij een Helper en ik zal niet vrezen. Wat zal een mens mij doen?' (Hebr. 13:5 en 6). O, hij voelde de zegen van die kostbare tegenwoordigheid van de Heer! De Heer is met ons, zowel in de hitte van de strijd als in de eenzaamheid van het verlaten of miskend zijn. Trouwe Vriend!

Mochten ook wij het ervaren, dat de Heer ons bijstaat en versterkt! Bemoedigen we ons daartoe in Hem en in de kracht van Zijn sterkte! Er is niets versterkender dan de tegenwoordigheid van de Heer! Paulus had het kracht gegeven om, ook in die uren, net als eens voor Agrippa en Festus, getuigenis van Christus en de waarheid te geven. Was hij niet een uitverkoren instrument, om de naam van de Heere te dragen voor heidenen en de koningen? (Hand. 9:15.) Alle volken hebben de stem van Paulus gehoord. Zijn zending heeft hij volledig vervuld. En de Heere had hem verhoord, toen in de leeuwenmuil was, aan het grootste gevaar blootgesteld. Hij was nog weer eens aan de dood ontsnapt, hoewel de tijd van zijn heengaan naderde. Maar nog eens mocht hij tegenover de vijand die hem wilde verslinden, met grote ijver van zijn Heer getuigen.

In deze laatste verzen noemt Paulus telkens met liefde zijn Meester 'de Heere' (vs 8, 14, 17, 18.) Jezus had *gezag* over hem; van het begin van zijn dienst af. En Hij was degene, op wie hij ook kon rekenen in alle omstandigheden. Diezelfde Heere nu schonk hij voor de verdere dagen van zijn leven zijn vertrouwen; Hij zou hem verlossen van alle kwaad werk, zoals Hij hem uit de leeuwenmuil verlost had; Hij zou hem bewaren tot het einde. En zouden de vijanden hem doden, geen nood! Was de dood voor hem niet het gaan tot zijn Heere, het gaan in het hemelse koninkrijk? In afwachting hiervan geeft zijn hart eer aan zijn Heere: 'Hem zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid! Amen.' Gelukkige Paulus! Welk een heerlijk voorbeeld geeft u hier aan uw zoon Timotheüs! Na een leven van arbeid en lijden, in dagen van zorg en eenzaamheid, vergeet u niet Hem te verheerlijken, voor Wie u hebt geleefd, gestreden en geleden!

En nu moest Timotheüs de vrienden te Efeze groeten. Hij noemt bij name het trouwe echtpaar Prisca en Aquila. De vrouw noemt hij hier, waar het niet gaat om de leer, maar om de liefderijke verzorging, het eerst. Hoe hadden zij hun leven voor hem gegeven! Hij vergeet niet het huis van Onesíforus. Wat is de broederlijke gemeenschap toch iets heerlijks! Wat is het kostbaar om trouwe vrienden te hebben die zichzelf vergeten, en die leven voor hen die het in het werk voor de Heere vaak zo moeilijk hebben! Onesíforus betekent lastdrager. Deze broeder verstond het om lasten te dragen. Hij was immers zelfs naar Rome gereisd en had Paulus overal gezocht om hem dáár zijn diensten te bewijzen! Hij trotseerde daartoe alle gevaren, en vergat zijn eigen gemak. Paulus ondervond door hem iets van het woord: 'Ik was in de gevangenis, en u hebt mij bezocht.'

Waarom nu de apostel in hoofdstuk 1:16 de Heere bidt om het huis van Onesíforus barmhartigheid te geven, en hier in het negentiende vers het huis van Onesíforus de groeten krijgt? We hebben in het begin van onze uiteenzetting over deze brief er al onze aandacht aan gegeven, maar willen het hier aan het slot nogmaals doen. Was deze broeder misschien inmiddels gestorven, waarom Paulus dan in hoofdstuk 1:18 afzonderlijk over hem zegt: 'Moge de Heere hem geven dat hij barmhartigheid vindt op die dag!?' strekte dan daarom nu zijn dankbaarheid en liefde zich uit tot het *gezin* van Onesíforus? Of leefde deze nog, maar had zijn gezin in alles meegeholpen, waarom hij tweemaal over dit gezin spreekt? Hoe dan ook: Onesíforus heeft de apostel verkwikt, en zijn huis zal hem stellig gastvrijheid hebben bewezen.

O, die Onesíforus-geest! Het is een goede geest! Vooral in de laatste bange oorlogsjaren door velen, die in de ergste verdrukking waren, geopenbaard! Over het geheel denken we veel te weinig aan elkaar, doen we veel te weinig voor elkaar. De last van de hulpvaardigheid is ons al gauw te zwaar.

Paulus geeft aan Timotheüs ook enkele groeten van broeders en zusters, die hij bij name kent in Rome, en voorts de groeten van al de broeders in die plaats. Hij deelt hem ook mee, dat Erastus, vroeger rentmeester te Korinthe; één van degenen, die met Timotheüs de apostel dienden, in Korinthe was gebleven. Die mededeling werd ongetwijfeld gedaan om Timotheüs gerust te stellen, omdat deze arbeider daar nu was gaan wonen. En hij zegt, dat hij Trófimus ziek had achtergelaten in Miléte. Iets dergelijks zien we in het geval van Epafróditus (Fil. 2:25-30). Hoewel Paulus de gave van de gezondmaking had, gebruikte hij die alleen voor de ongelovigen. Alle dingen, ook ziekte, werken immers mee ten goede voor hen, *die God liefhebben*. En dan eindigt de apostel zijn laatste brief met de kostbare wens, voor ons allen zo nodig, maar vooral voor Timotheüs en alle dienaren van de Heere: 'De Heere Jezus Christus zij met uw geest!' Hoe gauw wordt, vooral van een arbeider, de geest besmet! Hij moet zoveel horen, zoveel zien. En als onze geest wordt beschermd, worden ook onze gedachten beschermd, worden we beschermd voor fouten maken.

'De genade (van de Heere) zij met u allen!'

Genade behoudt en beschermt ons. Genade moet ons leiden op onze weg. Genade moet ons hart vervullen en ons bekwaam maken tot de dienst. Ziedaar het laatste, het afscheidswoord van de grote apostel! Het moet dus wel van grote waarde voor ons zijn. Genade!

DE KROON VAN DE GERECHTIGHEID

2 Tim. 4:1-8

We zouden hier onze uiteenzetting kunnen eindigen, als we niet de eerste acht verzen van dit vierde hoofdstuk hadden overgeslagen. We deden dit met opzet, omdat we wilden eindigen met de zwanenzang van de apostel; met de terugblik, die hij zelf werpt op zijn afgelegde loopbaan.

'Ik bezweer u, ten overstaan van God en de Heere Jezus Christus, Die levenden en doden zal oordelen bij Zijn verschijning en in Zijn koninkrijk: predik het Woord. Volhard daarin, gelegen of ongelegen. Weerleg, bestraf en vermaan, en dat met alle geduld en onderricht.. Want er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen verdragen, maar dat zij zullen zoeken wat het gehoor streelt, en voor zichzelf leraars zullen verzamelen overeenkomstig hun eigen begeerten. Zij zullen hun gehoor van de waarheid afkeren en zich keren tot verzinsels. Maar u, wees nuchter in alles. Lijd verdrukkingen. Doe het werk van een evangelist. Vervul uw dienstwerk ten volle.' (2 Tim. 4:1-6).

Paulus had het verval, de naderende afval voor ogen. Daarom richt hij zich tot Timotheüs met zeer sterke uitdrukkingen om hem toch op te wekken, zich met ijver en volharding toe te wijden aan de dienst. Daarom spreekt hij niet, als tot de Gemeente over Christus, haar Hoofd, maar over Christus Jezus als Rechter.

Timotheüs wordt voor God en Christus Jezus geplaast, op de plechtigste wijze. God en Christus waren getuigen van zijn manier van doen als hij werkte. Tegenover God en Christus was hij verantwoordelijk om zijn taak te vervullen. Maar zij in wiens midden hij werkte, waren het óók. En er moest worden bedacht dat Christus Jezus weldra de levenden en doden zou oordelen. Dit zal gescheiden bij Zijn verschijning en koninkrijk: in het begin worden de levenden geoordeeld, (Math. 25:31-46), aan het einde de doden. (Openb. 20:11) In beide brieven van Timotheüs spreekt Paulus niet over de komst van de Heere in de lucht voor Zijn Gemeente, omdat het om de verantwoordelijkheid gaat. En dan moet de aandacht worden gevestigd op de verschijning van de Heere. Want daarmee in verband staat de beloning. De wetenschap, dat de Heere zal verschijnen en Zijn discipelen het koninkrijk zal geven, (Lucas 12:32 en 22:28-30) moet de prediker aansporen, om met alle ijvert het woord te prediken; gelegen en ongelegen. Niet de komst van de Heere in de lucht voor Zijn Gemeente, maar de verschijning van de Heer, wanneer Hij de Zijnen loon zal geven; niet als Gemeente, maar als afzonderlijke personen.

Dit moet Timotheüs aansporen om toch in alles wakker te zijn, moedig verdrukking te lijden, het werk van een evangelist te doen, de bediening van de gelovigen volledig te vervullen. Vroeger had Paulus hem vermaand: voor te lezen, te leren, te vermanen. Later hem aangegeven, hoe hij zich in het Huis van God te gedragen had. Maar hier is de toestand van de dingen anders en zijn dus ook de aanwijzingen anders. Hier moet noodzakelijk met volharding het woord gepredikt worden: de onvervalste, onverbloemde waarheid; het Woord van God. Hier moet worden weerlegd, bestraft, vermaand; maar, in alle verdraagzaamheid en onderwijzing. Hoe snel kan bij weerleggen, bestraffen en vermanen, maar ook bij gelegen en ongelegen aanhouden, ongeduld en hardheid openbaar worden. *De liefde moet altijd de drijfveer zijn.*

Helaas, in de Gemeente zou het zó worden, dat zij de gezonde leer niet zouden verdragen; dat zij alleen zouden zoeken, wat het oor streelt! – Is het niet, of we hier een beschrijving hebben van onze tijd, een tijd, waarvan gezegd kan worden, dat een ieder doet wat goed is in zijn ogen? Men vraagt niet naar Gods wil, verwacht de leraars niet van God, maar verzamelt (letterlijk: hoopt op. D.i. verzamelt een grote menigte) leraars naar zijn eigen hebzuchten. Wie het meest spreekt naar wat

men zelf horen wil, is de man. Er wordt minder gevraagd of het de waarheid van de Schrift is, die hij brengt, - als hij maar brengt wat men naar eigen belijdenis heeft vastgesteld en wenst en godsdienstig vindt.

‘Maar u!’ Deze woorden vormden het contrast met de omgeving van Timotheüs en Timotheüs zelf. En zó moet het ook met ons zijn in onze dagen van eigenmachtigheid op gemeentelijk gebied. Telkens lezen we in deze brieven aan Timotheüs die woorden: ‘Maar u!’ En telkens ook klinken ze in de Schrift ons tegen. Laat ons toch blijven bij wat we geleerd hebben, vluchten van wat niet goed is, waakzaam en nuchter zijn in de prediking en volharden tot het einde, ondanks verdrukking en tegenstand!

‘Maar u!’ Paulus richt deze woorden hier met zoveel ernst tot zijn geestelijke zoon omdat zijn einde naderde. Binnenkort zou hij zelf niet meer kunnen waken. Wat een voorrecht, dat hij aan een jongere de zorg voor de zielen kan toevertrouwen! Hoeveel zorg had hij zelf gehad in zijn leven van trouwe arbeid. Maar nu zou hij heengaan. Hij was al tot een offer uitgegoten. Dit beeld is ontleend aan het Oude Testament. Over het dankoffer stortte men een zekere hoeveelheid wijn op het altaar; als het was de laatste ceremonie. Aan de Filippiërs schrijft de apostel: ‘Maar al word ik ook als een plengoffer uitgegoten over het offer en de bediening van uw geloof, ik verblijd mij en ik verblijd mij met u allen’ (Fil. 2:17). Zó was het nu met Paulus. Na zijn leven gegeven te hebben als een offer, gaat hij in de dood en wordt op die wijze als een offer over het offer uitgegoten. Zou hij dan niet een lied aanheffen, tot de eer van God? Als het ware zijn laatste loflied op aarde? ‘Ik heb de goede strijd gestreden Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden.’ (vs 7).

Ik heb – ik heb – ik heb.

De apostel gebruikt hierbij zijn geliefkoosde beelden van wedstrijd en wedloop. Als worstelaar in het strijdperk had hij om de erekroon gestreden; als loper in de wedloop de lange baan afgelegd om de prijs te bemachtigen.

Eén heilige strijd was zijn arbeid in de dienst van de Heer geweest. Tegen tegenstanders en dwaalleer. Vóór het evangelie. Deze strijd nu had al zijn tijd en krachten, het had hem zélf opgeëist. Maar het was geen doelloze strijd geweest; nee, de het was goede strijd. En hij was niet opgehouden onderweg. ‘En ook acht ik mijn leven niet kostbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, evenals de bediening die ik van de Heere Jezus ontvangen heb om te getuigen van het Evangelie van Gods genade.’ (Hand. 20:24) Het wil dus hier niet zeggen: aardse loopbaan, nee, het gaat om het toevertrouwde werk, zoals Paulus eens zei van Johannes de Doper, dat hij zijn loop voleindigd had, toen hij wees op het Lam van God. (Hand 13: 25). Bij de strijd en in de loopbaan had Paulus het geloof behouden. Het gaat hier dus niet om zijn persoonlijk geloof in Jezus, maar om het geheel van de Christelijke waarheid. Hij had de Christelijke leer bewaard, het Christelijk geloof verdedigd. Tot het *einde*.

Dit alles verheugde Paulus, als hij terugkeek. Maar nu was er dan óók een heerlijk vooruitzicht! ‘Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die zijn verschijning hebben liefgehad.’ (vs 8).

Trouwe strijder! Het uur van de rust naderde voor hem. Maar ook het uur van de beloning. De mensen mochten hem de kroon afnemen, - zijn Heer, de rechtvaardige Rechter, zou hem de kroon van de gerechtigheid op het hoofd zetten.

Paulus beroept zich hier niet op de *genade* van de Heer, maar op het *recht*. De rechtvaardige Rechter zou niet onrechtvaardig oordelen. (Hebr. 6:10). Het gaat hier namelijk niet om de gouden kroon, het deel van alle verlostten; ook niet om de kroon des levens, die alle martelaren ontvangen; maar om de kroon van de gerechtigheid als beloning voor zijn werk in gerechtigheid. Paulus gaf evenals zijn Meester alles over aan Hem, die rechtvaardig oordeelt. (1 Petr. 2:23). Wat een vreugde vervulde het hart van deze dienstknecht, als hij daaraan dacht!

Wat een troost voor hem, dat de kroon, die hem, vanwege zijn trouw toekwam, voor hem verdiend en weggelegd was door de rechtvaardige Rechter tot de dag van de beloning!

Van Mozes lezen we dat hij zag op de beloning; van de Heere Zelf, dat Hij, om de vreugde, die vóór Hem lag, het kruis heeft verdragen en de schande veracht. De kroon van de gerechtigheid is een aansporing om *met volharding* voort te gaan in de wedloop.

En Paulus voelt opnieuw zijn eenheid met zijn medebroeders. Die kroon zou *een ieder* ontvangen, die de verschijning van de Heer liefheeft. Niet hij alleen.

Hij denkt hier niet aan de komst van Jezus in de lucht waarnaar wij met verlangen uitzien om met de Heer te zijn, maar aan de liefde tot Zijn verschijning, om dan door de Meester te worden beloond voor de moeizame arbeid.

Mogen wij dan allemaal een trouw leven proberen te leiden! Zoals de grote apostel, die tot in de dood trouw is gebleven!

En mogen wij allen even gelukkig en vrolijk zijn als Paulus, hoe moeilijk ook de omstandigheden misschien nog voor ons worden! God wil dat wij met de jaren niet aan frisheid verliezen, maar met veerkracht ons blijven wijden aan onze taak, en met heimwee ons uitstrekken naar de heerlijke toekomst van onze Heere!